

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—YEAR XXXVI

Cena lista je \$6.00

Entered as second-class matter January 16, 1933, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO 23, ILL. SREDA, 25. OKTOBRA (OCTOBER 25), 1944

Subscription \$6.00 Yearly

ŠTEV.—NUMBER 209

Uredniki in upravniki prostor:
2657 South Lawndale Ave.

Office of Publication:
2657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 4, 1918.

RUSI SE BLIŽAJO GLAVNEMU MESTU VZHODNE PRUSIJE

Britska armada v ofenzivi na holandski fronti
TOKIO PRIZNAL KRIČNO SITUACIJO

London, 24. okt.—Maršal Stalin je v odredbi dneva naznani, da je ruska armada, katere poglavnik je general Ivan D. Černjajevski, prodrla 35 milij daleč v Vzhodno Prusijo. Moskva je prej poročala, da so čete te armade osvojile 900 vasi in naselbin, med tem čez 500 nemških v ofenzivi. Skoro vse ozemlje pri Memelu, luki ob Baltiškem morju, katerega je moralna Lita odstopiti Nemcem pod pritiskom 22. marca 1. 1939, je pod kontrolo ruske oborožene sile.

Izgleda, da bo Memel kmalu padel. Rusi so obkrožili to mesto, kjer se nahaja močna nemška vojaška posadka. Ta je v pasti in nevarnosti uničenja.

Berlin je priznal, da so Rusi po okupaciji Goldapa, strategičnega pruskega mesta, prodriči do reke Angreap. Sovjetske čete prodriči proti Insterburgu in Koenigsbergu, glavnemu mestu Vzhodne Prusije.

Nemčija je osma tuja država, kjer so v akciji ruske čete. Berlin je naznani rusko invazijo Norveške iz severne Finske. Sovjetske čete prodriči proti Kirkenesu, veliki nemški mornarični bazi na Norvščini.

Maršal Tito, poveljnik jugoslovanske osvobodilne armade, je naznani okupacijo Onisa, luke in vojaške trdnjave ob Jadranškem morju, ki leži na južnem vzhodnem strani Splita.

Zavezniško poveljstvo poroča, da oddelki druge britske armade napadajo Hertogenbosch, nemško trdnjavo, ki ščiti vso zapadno Holandijo. Zasedli so po luti skupino Schijndel, Middlebode, Olland in Bruggen. Več sto Nemcev je bilo ubitih in ujetih v bitki.

Hertogenbosch ima 41,000 prebivalcev in je glavno mesto province Brabant ter križišče petih železnic. Nemci so zasedli to mesto 12. maja 1. 1940.

Čete sedme ameriške armade so približale nemški trdnjavni St. Die v prodiranju po Vosgeskem gorovju. Poročilo pravi, da so oddelki te armade prekocali reko Mortagne.

Leyte, Filipini, 24. okt.—Ameriška invazija sila je izvojala nove uspehe na tem otoku z obkrožitvijo japonskih čet v glavnem dolini. Japonski napad v enem sektorju fronte je bil odprt.

General MacArthur je naznani osvoboditev treh otokov v bližini Leyta. Ameriška invazija sila kontrolira obrežno cesto in hribe ob dolini.

Domačini se vrčajo v Palo, drugo največje mesto na Leytu, ki je bilo osvobojeno. Filipinski predsednik Sergio Osmeja je v svoji prvi poslanici Rooseveltu izreklo zahvalo ameriškemu ljudstvu, ki je s svojimi napori omogočilo njegovi vladni povratki na filipinsko ozemlje. Del je, da je popolnoma uverjen, da bo ameriška oborožena sila kmalu osvobodila Filipine.

Washington, D. C., 24. okt.—Japonski premier Kunaiči Koisi je v svojem govoru po radiu naznani, da je vojna na Pacifiku prala v kritično fazo, zaenjo pa je apeliral na ljudstvo, naj počne vojne napore. Masanori, predsednik poveljstva bojne mornarice, je prej priznal, da je Japonska v defenzivi.

VESTI IZ JUBILEJNE KAMPAJNE SNPJ ODSTAVLJENI

OGRSKI REGENT V NEMČIJI

Zarota proti predsedniку lutkarske vlade

DEMONSTRACIJE V BUDIMPEŠTI

London, 24. okt.—Nemška časniška agentura DNB je naznana, da je admiral Nicholas Horthy, ki je skušal kot regent Ogrske skleniti premirje z zavezniški, iskal in dobil zavetje v Nemčiji.

Horthyjevi naporji so se izjavori zaradi puča ogrskih nacija, katerim so pomagale nemške čete. DNB poroča, da se je admiral odpovedal regentstvu in vsem pravica, nakar je prisil zadet na kapi Joe Moranshek, star 52 let in doma iz Radmirja v Savinjski dolini na Štajerskem. Madrid poroča, "da so ameriške čete razorozile več španskih komunističnih grup, ki so počnile z Španijo v Francijo. Francoski vojaki so razorozili 40 rebelev v enem kraju."

Vest iz Leride, Španija, pravi, da čete redne armade čistijo ozemlje v dolini Aran, kjer so v akciji rebeli. Komunikacijska zveza z Viello, največjim mestom v tej dolini, katero so rebeli pretrgali zadnjo nedeljo, je bila vzpostavljena. Enoti španske armade so reokupirale vhod tunela zeleznic, ki vodi iz Leride v Barcelono.

Španski republikanci v Londonu pravijo, da je v revolci, ki se je pričela pred nekaj meseci v malem obsegu, zdaj zapleteni več tisoč mož. Rebelna sila stalno narašča s prihajanjem novih rekrutov.

Vodstvo revolte je v rokah vrhovne junte narodne enotnosti, ki se je odločila za strogoglavljenje Francovega režima.

Predsednik lutkarske ogrske vlade umorjen?

Istanbul, Turčija, 24. okt.—Nepotreno poročilo pravi, da je bil Ferenc Szalasi, predsednik lutkarske ogrske vlade, ki je nasledil Horthyja. On je izdal več dekretov, razpuštil vse stranke razen svoje in odredil novo gono proti židom.

Gabor Vajna, notranji minister v lutkarski vladi, je odredil konfiskacijo premoženja političnih strank.

Krvave bitke med ogrskimi

nacijami in elementi, ki so ostali lojalni Horthyju, se nadaljujejo v Budimpešti in drugih ogrskih mestih. Promet na več ogrskih železnicah je paraliziran zaradi stavke železničarjev. Poveljnik nemške oborožene sile na Ogrskem je apeliral na avtoritev v Berlinu, naj posljejo več tisoč nemških železničarjev na Ogrsko.

Poročila, da čete redne ogrske armade prodriči proti Budimpešti, se vzdržujejo.

ZINKA MILANOVA

Ta slovita jugoslovanska opera pevka nastopi v nedeljo popoldne na proslavi 40-letnice SNPJ v jednotini dvorani v Chicagu.

Revola v severni Španiji!

Bitke med rebeli in Francovo armado

London, 24. okt.—Radio Madrid je priznal izbruh revolte v severni Španiji in krvave bitke med republikanci in četami redne armade diktatorja Franca.

Središče revolte in bitk je v Navarri v bližini špansko-francoske meje. Obseg revolte proti fašističnemu režimu diktatorja Franca še ni razkrit. Vesti iz drugih virov imenajo ljute bitke med rednimi četami in rebeli v več krajih Pirnejskega gorovja.

Baggaley, Pa.—Pri mladi zavodni družini Herman Mekic so se zglašile vile rojenice in pustne prvorodenčke, ki je bil že vpisan v društvo 318 SNPJ. Oče služi pri vojakih in se nahaja v Geiger Fieldu, Wash.

Milwaukee vesni

Milwaukee.—Pevski zbor Náprej je zopet pričel z vajami. V nedeljo bo nastopil na proslavi 40-letnice SNPJ v dvorani South Side Turn. Želja mnogih Milwaukeev je, da Naprej resnično oživi in zopet bira slovensko pesem. Dne 4. okt. je umrl zadet na kapi Joe Moranshek, star 52 let in doma iz Radmirja v Savinjski dolini na Štajerskem. Madrid poroča, "da so ameriške čete razorozile več španskih komunističnih grup, ki so počnile z Španijo v Francijo. Francoski vojaki so razorozili 40 rebelev v enem kraju."

V Ameriki je prišel kot osemljetni deček. Poleg žene začeta, tri brate in dve sestri.—Miss Lorraine Kopushar, hči družine Joe Kopushar, je bila nedavno imenovana za stalno učiteljico angleščine na srednji šoli South Division. Ona je graduirala na univerzi Marquette v filozofiji in žurnalizmu.—Poročili so se: Edward J. Erchull in Virginia Worich, Joseph Brodin in Blanche Mochnik, Kurt Schubert in Alice Maurich.—Vile rojenice so se zglašile pri družini Edward M. Barich in Rudolph Paucek in pri obeh pustile sinček.

Pomoc kanadskih Jugoslovjanov

Toronto, Kanada.—Kanadski Jugoslovani pošljajo s prvim parnikom v Jugoslavijo sledenje stvari: Okrog 2000 ton moke, 7000 parov čevljev, 8000 komadov odeje, 25 ton mila in več količino oblike. Kanadski Redči krije je tudi obvestil jugoslovanskega konzula v Montralu, da odpolje za \$50,000 medikalnih potrebščin jugoslovanskih obnovilnih armadi. Po vseh jugoslovanskih naselbinah širom Kanade se kosajo, kje bodo nabrali več denarja in blaga za pomoci Jugoslaviji. Upravni odsek SNPJ je prispeval v njih sklad \$500 v imenu jednote.

Tajnik postal stari oče

Chisholm, Minn.—Pri družini Joe in Angeline Nelson so se ustavile vile rojenice in pustne krepke prvorodenčke. Mati je hči Franka Jenkota, tajnika St. 110 SNPJ in članica društva, kateri tudi vsa Jenkotova družina. Tudi njen sinček je bil že vpinjan v jednoto.

Boyan Alesh promoviran

New York.—Boyan Alesh, sin Franka in Minke Alesh iz Chicago, osta aktivna jednotarja, je bil na svoji ladji izbran in poslan v univsko šolo, da se izvede za aktivnega voditelja ali univskega agenta. On služi v trgovski mornarici že blizu tretjih let. Kot nadarjenega in delavške mislečega mladeniča ga je izbrala National Maritime Union CIO in ga poslala na svoje stroške v šolo, katero vzdržuje.

Avina nosreča

De Pue, Ill.—Zadnjo nedeljo sta se radi goste megle v avtini koliziji težko poškodovali Martin Keržan in žena, oba člena društva 59 SNPJ. Žena ima zlomljeno noge, mož pa je močno poškodovan na prsih ob volanu. Oba sta bila takoj odpeljana v bolnišnico v Spring Valley. Mladi Albert Resetich, ki je vozil, je bil le malo po obrazu opraskan, prav tako 16-letna Anna Keržan in 18-letna Dorothy Juvan, ki sta bili v zadnjem sedežu Keržanovega avta.

Obravnavi je predsedoval sodnik Auguste Ledoux. Vrila se je na podlagi zakonov francoske republike. Pred to sodiščem pride nadaljnih 1500 oseb, ki so obtožene izdajstva in sodelovanja z nemškimi vojaškimi autoritetami.

Rus Boris Teodošenko, ki je bil v službi Gestapa, nacistične tajne policije, kot špon, je zdaj priseljel pred sodišče.

Domače vesti

Nov grob v Iowi

Albia, Iowa.—V Beaconu, Ia., je 21. okt. umrl star naseljenec Ignac Masel v starosti 77 let, doma iz Zagorja. Bohel je štiri leta za naduho in srčno hiblo. Član društva 163 SNPJ v Albiji je bil 32 let.

Vile rojenice

Baggaley, Pa.—Pri mladi zavodni družini Herman Mekic so se zglašile vile rojenice in pustne prvorodenčke, ki je bil že vpisan v društvo 318 SNPJ. Oče služi pri vojakih in se nahaja v Geiger Fieldu, Wash.

Milwaukee vesni

Milwaukee.—Pevski zbor Náprej je zopet pričel z vajami. V nedeljo bo nastopil na proslavi 40-letnice SNPJ v dvorani South Side Turn. Želja mnogih Milwaukeev je, da Naprej resnično oživi in bira slovensko pesem. Madrid poroča, "da so ameriške čete razorozile več španskih komunističnih grup, ki so počnile z Španijo v Francijo. Francoski vojaki so razorozili 40 rebelev v enem kraju."

VELIKO VESELJE V FRANCINI

Washington, D. C., 24. okt.—Francoska republika se je dvignila kot suverena država, ko so Amerika, Rusija in Velika Britanija priznale režim, čigar predsednik je general Charles de Gaulle, kot začasno vlad.

Na podlagi te akcije je general Dwight D. Eisenhower, vrhovni poveljnik zavezniških armad v Evropi, poveril De Gaulle v administracijsko oblast v vseh osvoboženih krajih, med katerimi je tudi Pariz, sedež začasne vlade. Ameriki, Rusiji in Veliki Britaniji so sledile druge države, med temi Brazilija, Peru, Venezuela, Kanada in Avstralija.

Predsednik Roosevelt je že prej imenoval poslanika za Francijo. Ta je Jefferson Caffery, ki je nedavno dosegel v Pariz in prevzel svoje posle. Ta je pričel z vajami. V Ameriki je pričel kot osemljetni deček. Poleg žene začeta, tri brate in dve sestri.—Miss Lorraine Kopushar, hči družine Joe Kopushar, je bila nedavno imenovana za stalno učiteljico angleščine na srednji šoli South Division. Ona je graduirala na univerzi Marquette v filozofiji in žurnalizmu.—Poročili so se: Edward J. Erchull in Virginia Worich, Joseph Brodin in Blanche Mochnik, Kurt Schubert in Alice Maurich.—Vile rojenice so se zglašile pri družini Edward M. Barich in Rudolph Paucek in pri obeh pustile sinček.

Diplomatični in finančni krog v Washingtonu so napovedali hitro "odtajanje" francoske imovine v Ameriki, ki je bila "zmarznjena". Ta znaša čez milijardo dolarjev. Federalni začasni departement je naznani priprave glede obnovne trgovinske vezi s Francijo. Zadnji koraki bodo storjeni v nekaj dneh. Naznano je, da Amerika priznala De Gaullovo vladu, je objavil državni podstajnik Edward Stettinius.

Paris, 24. okt.—Naznano je, da so Amerika, Rusija in Velika Britanija priznale De Gaullovo vladu, je vse vključevali vse francoske oblasti.

Zunanji minister Georges Bidault je na sestanku z časnikarji izrekel upanje, da bo Francija imela več besedo na zavezniških konferencah.

Francoski urednik obsojen v smrt

Ruski špon pred sodiščem

Paris, 24. okt.—Georges Suarez, urednik lista Adjurdhui, ki je širil nacistično propagando v času nemške okupacije Francije, je bil obsojen v smrt na obravnavi pred posebnim sodiščem. Porotniki so se posvetovali samo 20 minut in potem podali svoj izrek, da je Suarez kriv, kar mu očita obtožnica.

Obravnavi je bila izrečena šest ur po otvoriti obravnavi. Bila je prva obravnavi zaradi izdajstva. Suarez je takoj vložil priviz pri sodišču. Ce ga bo to zavrnilo, bo apeliral na začasno vladu, katere predsednik je general Charles de Gaulle. Ako bo tudi zavrnila apel, bo postavljen ob steno in ustreljen.

Obravnavi je predsedoval sodnik Auguste Ledoux. Vrila se je na podlagi zakonov francoske republike. Pred to sodiščem pride nadaljnji

IZ URADA Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W. 26th Street, Chicago, Ill.

Relifna akcija

Na svoji seji 20. oktobra je izvršni odbor Slovenskega ameriškega narodnega sveta soglasno zaključil nuditi relifni akciji Združenega odbora vso fizično in moralno oporo za zbiranje finančnih prispevkov, kakor tudi oblike in drugega nujno potrebnega materiala v pomoč trpeče mu narodu v Jugoslaviji.

Odbor obenem apelira ne samo na SANSove podružnice in druge naklonjene mu organizacije in skupine, temveč tudi na odbor JPO-SS in njegove poslovnike, da se pridružijo tej skupni akciji. Le v skupnem je moč!

Mrs. Mary Groser Hougen, Berea, Ky., poroča, da je čitala naš apel v listih ter je takoj odpovedala v skladischi v New York zaboljek otroške oblike. Vse je v prvovrstnem stanju in tudi nekaj novega je dodala.

Sestra Antonia Aister iz Aurora, Ill., je poslala že tri zabojske moške ženske in otroške oblike v skupni teži 96 funtov. V svojem pismu pravi: "Vedite, da sem se nemalo trudila, vso to obliko v red spraviti. Žal, da nimam pomoči, da bi se več oblike poslala." Ta sestra se pa zaveda velikanske potrebe naših ljudi v starosti domovini ter je s svojim pridnim delom postavila zgled drugim ženam. Upamo, da bodo tudi ostali naši Slovenci v Aurora sledili sestri Aister in ji prispečili na pomoč. Njen naslov je 773 Aurora Avenue, Aurora, Ill.

V Livingstonus, Ill., se je vršil dne 22. oktobra važen shod, na katerega so bili povabljeni zastopniki slovenskih društev v okrožju Springfield-St. Louis.

Pri tem je bila zelo aktivna sestra Theresa Speck, članica širšega odbora, ter John Spiller, distriktni podpredsednik SNPJ. Darovala je denar, ki ga je prejela za konvenčne vozne stroške, za kritje stroškov shoda. Ročljom v tem okrožju priporočamo, da se darežljivo odzovejo apelu za pomoč.

Zbiranje oblačila

V nedeljo, 29. oktobra zvečer se vrši javni shod v Jugoslovenskem domu, Ely, Minn. V soboto, 4. novembra se vrši shod v Chisholmu, drugi dan, 5. novembra pa v Evelethu. Na vseh treh shodih bo nastopal kot glavni govornik predsednik SANSA brat Etbin Kristan. Nastopil bo tudi brat Anton Zbašnik, gl. tajnik ABZ in član širšega odbora, ki se veliko trudi pripravami za shod. Na Chisholmu je pridno na delu brat Frank Klune, na Evelethu pa sestra Mary Brank, tajnica naše podružnice. Ti shodi bodo našim rojakom na težnem okrožju nudili priliko seznaniti se s pravimi podatki o situaciji v Jugoslaviji.

Na seji 20. oktobra se je izvršni odbor SANSA v glavnem bavil z nerešenimi zadevami, ki so bile predložene ali sprejeti na konvenciji ter z vprašanjem relifa. Čitan in odobren je bil konvenčni zapisnik, ki bo s kongresnim zapisnikom vred natisnjeno, da ni mogoče prizakovati potrebne pomoči z JPO tedaj, ko bo najbolj potrebna—TO ZIMO. Glavni odbori bodo imeli svoje seje še enkrat pozimi, kot je običaj. In vsled tega se je SANSA odločil z vso svojo močjo podpreti novo organizacijo, ki nima samo dovoljenja za zbiranje relifa, temveč tudi za delitev.

Naša prva naloga je pomagati napolnitvi ladje, ki bo dosepla v ameriški pristan v začetku novembra. Izvršni odbor apelira na vse zavedne rojake v Ameriki, da odločno podprejo to SAN. Sovo stilistič ter z darežljivimi prispevki TAKOJ priskočijo nesrečni domovini na pomoč. Ta je potrebna sedaj—danes! Jutri zna za mnoge biti preporna!

SANS je seveda politična organizacija in kot tako se ne bavi v svojem imenu z relifom. Kot del Združenega odbora pa ima popolno pravico pomagati potrebnih akcij tega odbora, katera je sedaj aktivno na delu in od katere se pričakujejo ravno tako veliki uspehi pri relifnem kot jih je dosegla v političnem delu.

Med 14. in 21. oktobrom je ta urad prejel nadaljnji znesek \$503 za War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent. V skupino PRISPEVA-TELJEV PO \$100 ta teden prispevali našega časnega odbornika drja Franka J. Kerna, družino Jennie in Louis Urban iz Detroita (poslal Jože Merton) ter društvo Orel štev. 21 SNPJ. Pueblo, Colo. Od vsakega teh smo prejeli ček za \$100.00. V tem seznamu je sedaj 6 članov.

Brat Fred A. Vider, glavni tajnik SNPJ ter drugi podpredsednik SANSA, je prispeval \$50 in enako ysto tudi sestra Katarina Krausz iz Detroita, članica širšega odbora. Na seji društva 100 SNPJ v južnem delu Chicaga so tajniku SANSA izročili za siromaka v starosti domovini člani \$45.00. Darovali so: John Jereb \$25, Michael T. Vrhovnik \$10, Stanley M. Tisol \$5 ter enako vsoto tudi Henryetta Jereb. Pri podružnici štev. 47, Pueblo, Colo., so darovali po \$5 Louis Korošec ter Mark in Catherine Vivoda. John Marmon \$2 ter Mary Okicich \$1. Za relifno akcijo smo prejeli prispevke tudi od sledenih: Društvo 591 SNPJ, Belleville, Ill., \$10.00, štev. 238 SNPJ, Mansfield, Ohio, \$25, Frank Kapel (St. Clair), Cleveland, \$10.00 ter enako vsoto za politično delo SANSA.

Delegatnje podružnice štev. 2 v Chicagu sestra Mary Arnež je svoji konvenčni dnevnici v znesku \$20 poklonila SANSA za politično akcijo.

Vsem omenjenim darovalcem naša iskrena zahvala.

Do 21. oktobra je bilo preko SANSovega urada odpisano v New York za relif \$961.50. Istočasno so nekateri posamezniki in skupine poslale naravnost v New York vsoto \$7,887.97. Slovenski prispevki za relifno akcijo WRFASSD znašajo do danes \$8,849.47.

Shodi v Minnesota

Močne podružnice ter posamezniki so pridno na delu za

zbiranje oblačila in drugega oblačila za potrebone ljudi v starosti domovini. V mnogih naselbinah se ustanavljajo posebni odbori za vršitev tega dela, kakor tudi za zbiranje finančnih prispevkov. Druge jim bodo sledile. Živahnogibanje se je pojabilo v Chicago, kjer bodo sklicali za tamen obeni shod dne 2. novembra, v Wilkes Barreju, Pa., v St. Louisu, New Yorku, Detroitu, Clevelandu in drugih naselbinah. Naši listi in glasila so polni člankov, ki se v glavnem bavijo s tem vprašanjem. To je dobro znomenje, ki dokazuje veliko zavednih ljudi do tega prepotrebnega dela.

Mrs. Mary Groser Hougen, Berea, Ky., poroča, da je čitala naš apel v listih ter je takoj odpovedala v skladischi v New York zaboljek otroške oblike. Vse je v prvovrstnem stanju in tudi nekaj novega je dodala.

Sestra Antonia Aister iz Aurora, Ill., je sklenila predložiti to vprašanje v rešitev glavnim odborom slovenskih bratstev podpornih organizacij, pač umetno, da ni mogoče prizakovati potrebne pomoči z JPO tedaj, ko bo najbolj potrebna—TO ZIMO. Glavni odbori bodo imeli svoje seje še enkrat pozimi, kot je običaj. In vsled tega se je SANSA odločil z vso svojo močjo podpreti novo organizacijo, ki nima samo dovoljenja za zbiranje relifa, temveč tudi za delitev.

Naša prva naloga je pomagati napolnitvi ladje, ki bo dosepla v ameriški pristan v začetku novembra. Izvršni odbor apelira na vse zavedne rojake v Ameriki, da odločno podprejo to SAN. Sovo stilistič ter z darežljivimi prispevki TAKOJ priskočijo nesrečni domovini na pomoč. Ta je potrebna sedaj—danes! Jutri zna za mnoge biti preporna!

SANS je seveda politična organizacija in kot tako se ne bavi v svojem imenu z relifom. Kot del Združenega odbora pa ima popolno pravico pomagati potrebnih akcij tega odbora, katera je sedaj aktivno na delu in od katere se pričakujejo ravno tako veliki uspehi pri relifnem kot jih je dosegla v političnem delu.

Med 14. in 21. oktobrom je ta urad prejel nadaljnji znesek \$503 za War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent. V skupino PRISPEVA-TELJEV PO \$100 ta teden prispevali našega časnega odbornika drja Franka J. Kerna, družino Jennie in Louis Urban iz Detroita (poslal Jože Merton) ter društvo Orel štev. 21 SNPJ. Pueblo, Colo. Od vsakega teh smo prejeli ček za \$100.00. V tem seznamu je sedaj 6 članov.

Brat Fred A. Vider, glavni tajnik SNPJ ter drugi podpredsednik SANSA, je prispeval \$50 in enako ysto tudi sestra Katarina Krausz iz Detroita, članica širšega odbora. Na seji društva 100 SNPJ v južnem delu Chicaga so tajniku SANSA izročili za siromaka v starosti domovini člani \$45.00. Darovali so: John Jereb \$25, Michael T. Vrhovnik \$10, Stanley M. Tisol \$5 ter enako vsoto tudi Henryetta Jereb. Pri podružnici štev. 47, Pueblo, Colo., so darovali po \$5 Louis Korošec ter Mark in Catherine Vivoda. John Marmon \$2 ter Mary Okicich \$1. Za relifno akcijo smo prejeli prispevke tudi od sledenih: Društvo 591 SNPJ, Belleville, Ill., \$10.00, štev. 238 SNPJ, Mansfield, Ohio, \$25, Frank Kapel (St. Clair), Cleveland, \$10.00 ter enako vsoto za politično delo SANSA.

Delegatnje podružnice štev. 2 v Chicagu sestra Mary Arnež je svoji konvenčni dnevnici v znesku \$20 poklonila SANSA za politično akcijo.

Vsem omenjenim darovalcem naša iskrena zahvala.

Do 21. oktobra je bilo preko SANSovega urada odpisano v New York za relif \$961.50. Istočasno so nekateri posamezniki in skupine poslale naravnost v New York vsoto \$7,887.97. Slovenski prispevki za relifno akcijo WRFASSD znašajo do danes \$8,849.47.

Shodi v Minnesota

Močne podružnice ter posamezniki so pridno na delu za

zbiranje oblačila in drugega oblačila za potrebone ljudi v starosti domovini. V mnogih naselbinah se ustanavljajo posebni odbori za vršitev tega dela, kakor tudi za zbiranje finančnih prispevkov. Druge jim bodo sledile. Živahnogibanje se je pojabilo v Chicago, kjer bodo sklicali za tamen obeni shod dne 2. novembra, v Wilkes Barreju, Pa., v St. Louisu, New Yorku, Detroitu, Clevelandu in drugih naselbinah. Naši listi in glasila so polni člankov, ki se v glavnem bavijo s tem vprašanjem. To je dobro znomenje, ki dokazuje veliko zavednih ljudi do tega prepotrebnega dela.

Mrs. Mary Groser Hougen, Berea, Ky., poroča, da je čitala naš apel v listih ter je takoj odpovedala v skladischi v New York zaboljek otroške oblike. Vse je v prvovrstnem stanju in tudi nekaj novega je dodala.

Sestra Antonia Aister iz Aurora, Ill., je sklenila predložiti to vprašanje v rešitev glavnim odborom slovenskih bratstev podpornih organizacij, pač umetno, da ni mogoče prizakovati potrebne pomoči z JPO tedaj, ko bo najbolj potrebna—TO ZIMO. Glavni odbori bodo imeli svoje seje še enkrat pozimi, kot je običaj. In vsled tega se je SANSA odločil z vso svojo močjo podreti novo organizacijo, ki nima samo dovoljenja za zbiranje relifa, temveč tudi za delitev.

Naša prva naloga je pomagati napolnitvi ladje, ki bo dosepla v ameriški pristan v začetku novembra. Izvršni odbor apelira na vse zavedne rojake v Ameriki, da odločno podprejo to SAN. Sovo stilistič ter z darežljivimi prispevki TAKOJ priskočijo nesrečni domovini na pomoč. Ta je potrebna sedaj—danes! Jutri zna za mnoge biti preporna!

SANS je seveda politična organizacija in kot tako se ne bavi v svojem imenu z relifom. Kot del Združenega odbora pa ima popolno pravico pomagati potrebnih akcij tega odbora, katera je sedaj aktivno na delu in od katere se pričakujejo ravno tako veliki uspehi pri relifnem kot jih je dosegla v političnem delu.

Med 14. in 21. oktobrom je ta urad prejel nadaljnji znesek \$503 za War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent. V skupino PRISPEVA-TELJEV PO \$100 ta teden prispevali našega časnega odbornika drja Franka J. Kerna, družino Jennie in Louis Urban iz Detroita (poslal Jože Merton) ter društvo Orel štev. 21 SNPJ. Pueblo, Colo. Od vsakega teh smo prejeli ček za \$100.00. V tem seznamu je sedaj 6 članov.

Brat Fred A. Vider, glavni tajnik SNPJ ter drugi podpredsednik SANSA, je prispeval \$50 in enako ysto tudi sestra Katarina Krausz iz Detroita, članica širšega odbora. Na seji društva 100 SNPJ v južnem delu Chicaga so tajniku SANSA izročili za siromaka v starosti domovini člani \$45.00. Darovali so: John Jereb \$25, Michael T. Vrhovnik \$10, Stanley M. Tisol \$5 ter enako vsoto tudi Henryetta Jereb. Pri podružnici štev. 47, Pueblo, Colo., so darovali po \$5 Louis Korošec ter Mark in Catherine Vivoda. John Marmon \$2 ter Mary Okicich \$1. Za relifno akcijo smo prejeli prispevke tudi od sledenih: Društvo 591 SNPJ, Belleville, Ill., \$10.00, štev. 238 SNPJ, Mansfield, Ohio, \$25, Frank Kapel (St. Clair), Cleveland, \$10.00 ter enako vsoto za politično delo SANSA.

Delegatnje podružnice štev. 2 v Chicagu sestra Mary Arnež je svoji konvenčni dnevnici v znesku \$20 poklonila SANSA za politično akcijo.

Vsem omenjenim darovalcem naša iskrena zahvala.

Do 21. oktobra je bilo preko SANSovega urada odpisano v New York za relif \$961.50. Istočasno so nekateri posamezniki in skupine poslale naravnost v New York vsoto \$7,887.97. Slovenski prispevki za relifno akcijo WRFASSD znašajo do danes \$8,849.47.

Shodi v Minnesota

Močne podružnice ter posamezniki so pridno na delu za

zbiranje oblačila in drugega oblačila za potrebone ljudi v starosti domovini. V mnogih naselbinah se ustanavljajo posebni odbori za vršitev tega dela, kakor tudi za zbiranje finančnih prispevkov. Druge jim bodo sledile. Živahnogibanje se je pojabilo v Chicago, kjer bodo sklicali za tamen obeni shod dne 2. novembra, v Wilkes Barreju, Pa., v St. Louisu, New Yorku, Detroitu, Clevelandu in drugih naselbinah. Naši listi in glasila so polni člankov, ki se v glavnem bavijo s tem vprašanjem. To je dobro znomenje, ki dokazuje veliko zavednih ljudi do tega prepotrebnega dela.

Mrs. Mary Groser Hougen, Berea, Ky., poroča, da je čitala naš apel v listih ter je takoj odpovedala v skladischi v New York zaboljek otroške oblike. Vse je v prvovrstnem stanju in tudi nekaj novega je dodala.

Sestra Antonia Aister iz Aurora, Ill., je sklenila predložiti to vprašanje v rešitev glavnim odborom slovenskih bratstev podpornih organizacij, pač umetno, da ni mogoče prizakovati potrebne pomoči z JPO tedaj, ko bo najbolj potrebna—TO ZIMO. Glavni odbori bodo imeli svoje seje še enkrat pozimi, kot je običaj. In vsled tega se je SANSA odločil z vso svojo močjo podreti novo organizacijo, ki nima samo dovoljenja za zbiranje relifa, temveč tudi za delitev.

Naša prva naloga je pomagati napolnitvi ladje, ki bo dosepla v ameriški pristan v začetku novembra. Izvršni odbor apelira na vse zavedne rojake v Ameriki, da odločno podprejo to SAN. Sovo stilistič ter z darežljivimi prispevki TAKOJ priskočijo nesrečni domovini na pomoč. Ta je potrebna sedaj—danес! Jutri zna za mnoge biti preporna!

SANS je seveda politična organizacija in kot tako se ne bavi v svojem imenu z relifom. Kot del Združenega odbora pa ima popolno pravico pomagati potrebnih akcij tega odbora, katera je sedaj aktivno na delu in od katere se pričakujejo ravno tako veliki uspehi pri relifnem kot jih je dosegla v političnem delu.

Med 14. in 21. oktobrom je ta urad prejel nadaljnji znesek \$503 za War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent. V skupino PRISPEVA-TELJEV PO \$100 ta teden prispevali našega časnega odbornika drja Franka J. Kerna, družino Jennie in Louis Urban iz Detroita (poslal Jože Merton) ter društvo Orel štev. 21 SNPJ. Pueblo, Colo. Od vsakega teh smo prejeli ček za \$100.00. V tem seznamu je sedaj 6 članov.

Brat Fred A. Vider, glavni tajnik SNPJ ter drugi podpredsednik SANSA, je prispeval \$50 in enako ysto tudi sestra Katarina Krausz iz Detroita, članica širšega odbora. Na seji društva 100 SNPJ v južnem delu Chicaga so tajniku SANSA izročili za siromaka v starosti domovini člani \$45.00. Darovali so: John Jereb \$25, Michael T. Vrhovnik \$10, Stanley M. Tisol \$5 ter enako vsoto tudi Henryetta Jereb. Pri podružnici štev. 47, Pueblo, Colo., so darovali po \$5 Louis Korošec ter Mark in Catherine Vivoda. John Marmon \$2 ter Mary Okicich \$1. Za relifno akcijo smo prejeli prispevke tudi od sledenih: Društvo 591 SNPJ, Belleville, Ill., \$10.00, štev. 238 SNPJ, Mansfield, Ohio, \$25, Frank Kapel (St. Clair), Cleveland, \$10.00 ter enako vsoto za politično delo SANSA.

Delegatnje podružnice štev. 2 v

Ohiojski bratski kongres

Piše Matt Petrovich

Brat Rudolph Lisch in jaz sva bila poslana, da zastopava SNPJ na 27. rednem kongresu ohiojskih bratskih organizacij. Vrnil se je dne 7. in 8. oktobra v hotelu Onest, Canton, Ohio.

Na sejah tega kongresa je bilo navzočih okrog 88 delegatov, ki so zastopali 33 bratskih organizacij. Izmed teh jih je 24, ki so inkorporirane v državi Ohio. Izmed slovenskih centralnih organizacij so bile zastopane tri, in sicer SNPJ, SDZ in ABZ. Vsa ka podporno organizacija, ki ima poslovnično v naši državi, lahko postane članica Ohiojskega konгрesa proti mali članarini.

Zborovanje je otvoril John Rosetti, odvetnik iz Cantona, ki je po običajnih ceremonijah predstavil župana Carla V. Kleina, ki je zopravil navzoče in jih zaklical "Dobrodošli" v imenu prebivalcev tega mesta. Nato je prevzel vodstvo kongresa predsednik Henry V. DeVille, kateri je predsedoval vsem nadaljnji sejam kongresa.

Najbolj zanimiv del takih kongresov so brez dvoma razni govorji in pa debate, ki se tičejo vaših vprašanj bratskih podporno organizacij. Posebno govorji zastopnikov državnega zavarovalninskega oddelka so vedno izredne važnosti. Na kongresu v Cantonu je zastopal državo Ohio Hon. J. Roth Crabe, kateri je Superintendent of Insurance.

Iz njegovega govora je bilo razvidno, da je danes najbolj važno vprašanje, ne samo za bratske organizacije, ampak za vse vrste zavarovalnih družb, da li naj ostane pod kontrolo in poslujejo po postavah posameznih držav, ali pa preidejo pod kontrolo federalne vlade. Poročal je, da so imeli komisarji in zastopniki zavarovalninskih uradov vseh držav svojo sejo, na kateri so se skoraj soglasno izrazili proti federalni kontroli in regulaciji. Tudi zavarovalne družbe in razne podporno organizacije vodijo boj proti federalni kontroli.

Meni se vidi, da igrajo veliko vlogo v tem boju tudi politične službe, oziroma korita. Kakor že večkrat poprej, je tudi na tej seji izrazil svoje mnenje, da bi morali biti zastopniki podporno organizacij (field workers), ki agitirajo za nove člane, prisiljene, da dobijo poslovnično od države za izvrševanje svojega posla.

Velika večina ameriških podporno organizacij pridobiva nove člane po stalno uposlenih, plačanih zastopnikih ali "field workers". O tem vprašanju je imel daljši govor William Wiles, ki je član glavnega odbora Modern Woodmen of America. Zagotjal nas je, da govoriti iz lastnih izkušenj, ko je razpravljal o raznih potežkočah v zvezi s tem poslom. Rekel je, da si nista, ki gredo od hiše do hiše, lahko govorijo z avtoritetom o teh zadevah, ne pa uradniki, ki sede na svojih stolcih in modrijejo.

Najbolj zanimiv govor po mestu mnenju pa je imel Deane McLaughlin, ki je okrajni prosekutor v tistem okraju. Govoril je o "Domestic Relations". Rekel je, da slišimo dan in dan trditve, da se naši fantje v Evropi in drugod borijo za takovani "American way of Life". "Kaj pa je ta American way of life?" je vprašal in nam je nato podal sliko o našem družinskem in družbenem življenju. Ta slika ni bila posebno laskava za naše patriote, posebno za tiste, ki vidijo povsod vse "biggest and best". Govoril je o tatvih, in umorih, o pijačevanju in "gembelanju", o razporokah in nezakonskih otrocih. "Mi smo največji "lawbreaking" nation in the world", se je izrazil. Tukaj je največ pijačevanja, največ "gembelanja", največ tatin, največ razporok, največ nezakonskih otrok in največ umorov. Umorih nam je podal slike stevilke:

Na en milijon ljudi pride vsako leto v raznih državah sledete število umorov:

V Združenih državah.....	100
v Angliji	5
v Kanadi	8
v Mehiki	35

"Pijačevanje in 'gembelanje' naša največja bolezen," se je izrazil. Razporoke, tativne, romi, umori in drugi zločini so pa posledica teh dveh bolezni.

"Kaj so pa zdravila zoper to bolezni?" je vprašal. Nove postave in zapori ne pomagajo nič. Tudi izvolitev novih državnih uradnikov je brez pomena. Mi smo hoteli odpraviti pijačevanje s prohibicijo, odpravili smo salune, toda dobili smo "bootleggerje" in pijačevanje je ostalo. Odpravili smo prohibicijo, ne da dobimo nazaj salune, ampak da dobimo nekaj, kar imajo v Evropi, kjer se lahko zbirajo družine za malo razvedrila, za malo zabave. In kaj smo dobili? Nove salune vše slabi obliki. Ameriški narod popije danes več pijač, pijačevanje je bolj razširjeno kakor je bilo kdaj prej.

Isto velja tudi za "gembelanje".

Mi imamo vse polno federalnih in državnih postav proti "gembelanju". "You cannot enforce the laws that people do not want

enforced," je vzliknil. "And changing officials will not help," je pristavil. Igranje na "keno" in "bingo" je proti federalnim in državnim postavam, toda kršenje teh postav se vrši vsak dan. "You got to change the people and not the laws," je bilo njegovo mnenje. Pot do boljšega družinskega in družabnega življenja je v izobrazbi in v vzgoji in bratske podporne organizacije igrajo takuk veliko in važno vlogo.

Bilo je še več jako važnih govorov. Farrar E. Newberry je govoril o predmetu: "Naloge bratskih organizacij v povoju svetu." Tracy E. Herrick, podpredsednik The Cleveland Trust Co., je govoril o "Cash Money". Bil je to govor o povoju finančnih, posebno kar se tiče federalnih bondov, dolgov federalne vlade in pa, ako nam bo povojna doba prinesla resnično nevernost za naš tako zvani "private enterprise". F. B. Mallet je govoril o predmetu: "Life Insurance and the Returning Serviceman and Woman", ki je bil tudi tako zanimiv. Nanašal se je na izkušnje z vladnim življenjskim zavarovanjem vojakov v zadnjem svetovni vojni in pa na možnost s tem zavarovanjem v sedanj vojni.

Nedeljo popoldne so se vršile volitve novih uradnikov, zvezne istega dne pa je bilo zborovače zaključeno.

dni. Često je treba iti po družvenih opravkih, a če sam norem, ker težko dobiti kogar drugega, ker danes so večinoma vsi zelo zaposleni. Tako vidite da mi ni več mogoče še naprej, vršiti tega dela, zato je najbolje da se sedam pomenite, koga boste izvolili za tajnika. Ne odlajte do letne seje.

Clanstvo društva Sokola je dobro in mirno. Vseh 14 let ni sem imel skoraj nič sitnosti, razen nekaj malih izjem. Šli stimi na roko in pomagali, za katerim v nedeljskem Sunu med drugim, da je Zinka Milanov v vlogi Aide tako glasovno kakor tudi dramski dosegla ne le tiste izrazite umetniške višine kot v prejšnjih sezona, marveč je s svojo odličnostjo dosegla tudi to, da je po njej predvajana Aida postala ena najpomembnejših v mnogih letih. Taisti kritik poudarja posebej še lirično lepoto njenega bogatega glasu, ki ga z naročnostjo mojstrsko lahko obvlada ter prilagodi čustvom.

Društvo je napredovalo in danes imamo 202 članov v odrušem oddelku in 67 v mladinskom, to je najvišje število v zgodovini društva. Želim, da boste napredovali tudi v bodočnosti. Pozdrav vsem članom SNPJ!

Frank Drnach, tajnik

40-LETNICA SNPJ V MILWAUKEEJU

West Allis, Ws. — Nedelja 29. oktobra, je pred nami. Na teden bo milwauská federacija SNPJ s svojimi podrejenimi društvi obhajala 40-letnico SNPJ. Proslava se bo vršila v Sc Side Turnovi dvorani, kateri je med 7. in 8. ulico na Nationa ave. Začetek je ob dveh popoldne, konec pa bo, kadar boste vse domov.

Sicer ne vem, kaj vse bomo imeli na programu, vem pa, da F. Puncar (gazda) uči člane mladinskega pevskega zborov v stare domovini, vsak po svojih najboljih močeh! Nikdo naj se ne izgovarja, da bo že svojim pomagal. V prvi sili moramo pomagati vsem! Svojim bomo lahko še več pomagali, ko bo odprt pot med Ameriko in Jugoslavijo.

Ker se konvencije ne smejo odločiti, niti odločiti, naj bi se pa za enkrat radikalno znižalo število delegatov in zadostilo bi se formalnostim. Prihodnja konvencija bo lahko uvidela, če je koristnejše za jednoto zvišati zastopstvo za bodoče in v kolikor.

Ne vem iz kakšnih razlogov so iniciative ali razprave o istih v škodo kampanji. Po mojem mnenju razprave o jednotnih problemih vzbude med članstvom zanimanje za jednoto. Društvene seje postanejo živahnje, kadar so pred članstvom kakšne važne zadeve. S tem, da društva razpravljajo o zadevah v svetu kakršnega koli izboljšanja, venčar ne skoduje jednoti niti kampanji, temveč koristijo, kajti s tem izrazijo zanimanje za dobrobit svoje organizacije.

Blas Novak, 126.

O AKTIVNOSTIH NA ZAPADU

Walsenburg, Colo.— Jubilejna kampanja 40-letnice SNPJ se bliža v koncu. Kakšen bo rezultat ob koncu, je težko reči. Nekatera društva so že dosegla predpisano kvoto, med njimi tudi nekaj društva iz mojega okrožja, uključivši društvo, katerega sem član. Naša kvota je 19 novih članov.

Kaj pa ostala društva? Še je čas, zato na delo in pridobite predpisano število članov!

Kampanjo, ki jo imamo sedaj, nimamo vsak dan. To je kampanja v proslavo 40-letnice SNPJ. Naša jednota nudi različne zavarovalnine. Imamo navadno življensko zavarovalnino, 20-letno plačevanje (to zavarovalnino plačujev 20 let, potem pa si zavarovan skozi vse življenje) in obdarovalno zavarovalnino. Poleg teh zavarovalnin imamo tudi bolničko podporo, operacije, odškodnine in izredno poporo. Takih ugodnosti ne dobite za vsakim vogalom.

Še je čas, da vpišete sodeda ali prijatelja k naši organizaciji. Kar storite za jednoto, vam je vse bogato poplačano.

Zadnja seja našega društva ni bila tako obiskana kot bi moral biti. Ali včas temu je bila stvarna in sprejeti smo več važnih zaključkov. Med njimi tudi zaključče, da društvo plača teku zadnjih šest tednov kampanje za vsakega novega člana, bodisi v adressi ali mladinski oddelku, iz društvene blagajne \$2. Mi smo sicer dosegli že svojo kvoto, toda storiti moramo še več! Torej, bratje in sestre, vsak naj pridobi vsaj enega novega člana!

Da ne bodo pri sosednjem društvu v Pueblo misili, da jih niti sosedje ne podpirajo, naj povem, da je naše društvo podpiralo njih inicijativni predlog, in sicer tako prvo sejo po objavi, toda zgleda, da je več društev proti predlogu. Naj omenim, da je bil njih namen zelo dober. Osebno nisem zaomejite delegacije, dasiravno velika delegacija stane predenarja, toda računati moramo, da dober delegat lahko storii veliko dobrega pri društvu ali društvin v medkonvenčni dobi, veliko več kot so značili stroški zanjan. Za predlog društva št. 21 sem bil samo sedaj, ker imamo več novih članov. Saj je Frank Košir še med živimi. Na delo, bratje društva št. 40 SNPJ!

V Pueblo so mi zadnjici povedali, da se pripravljajo za lep program, kateri bo vseboval tri enodejank. Program bo gotovo prvočasni in pester, kajti je pod vodstvom ses. Rose Radovčić in Anthony Kochavarja. Ves predstavnik je namenjen za naše bedne in trpeče rojake v starosti domovini. Torej, kdor le more, naj se udeleži prirede, kajti se bo vršila v nedeljo 29. oktobra v Slovenskem narodnem domu v Pueblo.

Pozdrav vsem čitateljem Prosvete!

Adamic apelira za pomoč Jugoslaviji

Ta apel sem napisal kot preprost Američan jugoslovanskega pokolenja, kateremu je globoko pri srcu rojina domovina—Jugoslavija, posoršča velike vojaške in politične slave, obenem pa slika skrajnega trpljenja milijonov njenega ljudstva.

Dan popolne zmage narodov Jugoslavije ni več daleč—niti ni dosta oddaljena dolga, mrsla zima ... Okrog milijonov otrok, moč in žena trpi vsled pomanjkanja oblike, gorkih očej, potrebne hrane in nujnih zdravil. Skoraj en milijon nedolžnih otrok bo to zimo v smrtni nevarnosti v Sloveniji. Hrvaški, Srbi, Crni gori in Macedoniji, če ne bo hitre pomoči. Rdeči križ, UNRRA in druge uradne ustanice bodo seveda nekako pomagale. Toda zdela ne zadošča polno posla imajo tudi v drugih delih sveta. Toda mnogim Jugoslovom bo največ pomagano, skozi jim priskočimo na pomoč mi, jugoslovanski Američani, njihovi krvni bratje in sestre. Če takoj prispevamo v ta namen.

Zima je pred durnil!

Božič se približuje!

Pomagati moramo!!!

Močno je, da že v prihodnjih par tednih dospe v Ameriko in Kanado jugoslovanska ladja, da odpelje nazaj, kar bomo zbrali skupaj v tej kraiki zimi. Naš delež v Združenih državah za napolnitev tega parnika znaša POL MILIJONA DOLARJEV. Na branega in obljubljenega je že do \$900.000: takoj še potrebujemo \$200.000.

Ali ste že prispevali svoj delež, da bo ta parnik zvrhom napolnjen z oblike, obutvijo, hrano, odeljami in zdravili? Če niste, prosim vas, pridružite se nam TAKOJ.

Denar za vojni relifni fond Američanov jugoslovanskega pokolenja lahko pošljete v urad SLOVENSKEGA AMERIŠKEGA NARODNEGA SVETA, 3935 West 28th Street, Chicago 23, Illinois. SANS se je obvezal, da pomaga novi relifni organizaciji z vsemi svojimi močmi.

Zabje v oblike in drugim blagom pa pošljite naravnost v skladilice (ako ni lokalne nabiralnice), WAREHOUSE, WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH SLAVIC DESCENT, 282-9th AVENUE, NEW YORK, N.Y.

Naprosite avto prijatelje in sestre, če so jugoslovanske pokolenje ali ne, da darujejo blagajno oblačil in tko pomaga olajšati veliko bedo v Jugoslaviji to zimo. Nad 15.000 podobnih apelov sem sam rasporedil med Američane, katerih naslove imam na roki.

Če želite prispevati v denarju ter obenem vedeti, v kaki obliki bo pomč dosegla najpotrebnije ljudi in Jugoslaviji, tudi priporočam, da z tistim denarjem sam nakupite v lokalnih trgovinah zimski suknji, jopiče, zimske skarje, hlače in drugo blago ter vse odpošljite v cenzeno skladilice.

VSAKDO IZMED NAS MORA POMAGATI. KOLIKOR JE NAJVEČ MOGOČE—IN TO BREZ ODLAŠANJA. POMNITE: ZIMA IN BOŽIČ SE PUBLIKUJE OSVOBOJENI JUGOSLAVII TO JUNAŠKO, ZMAGOVITO LJUDSTVO PROSI NAŠE POMOČI!

LAĐO MORAMO NAPOLNITI, KO DOSPE V AMERIKOI

LOUIS ADAMIC.

Glasovi 12 naselbin

V NEDELJO: ZINKA
MILANOV V DVORANI
SNPJ

Berwyn, Ill. — Odlična operna pevka Zinka Milanov je zopet med nami. V soboto, 21. t. m. je pel v čikaški operi Aida in — kot navadno — žela ogromen aplavz v laskavo kritiko. Na primer, Felix Borowski pravi v nedeljskem Sunu med drugim, da je Zinka Milanov v vlogi Aide tako glasovno kakor tudi dramski dosegla ne le tiste izrazite umetniške višine kot v prejšnjih sezona, marveč je s svojo odličnostjo dosegla tudi to, da je po njej predvajana Aida postala ena najpomembnejših v mnogih letih. Taisti kritik poudarja posebej še lirično lepoto njenega bogatega glasu, ki ga z naročnostjo mojstrsko lahko obvlada ter prilagodi čustvom.

Društvo je napredovalo in danes imamo 202 članov v odrušem oddelku in 67 v mladinskom, to je najvišje število v zgodovini društva. Želim, da napredovali tudi v bodočnosti. Pozdrav vsem članom SNPJ!

Frank Drnach, tajnik

40-LETNICA SNPJ V MIL

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENT

GLASILLO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Organ of and published by Slovenske National Benefit Society

Naročnina za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrt leta; za Chicago in okolico Cook Co., \$7.50 za celo leto, \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$6.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year, Chicago and Cook County \$7.50 per year.

Cene oglašev po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nenačrtenih člankov se ne vratajo. Rokopisi literarne vsebine (črteci, povesti, pesmi, itd.) se vrnejo pošiljalcu le v slučaju, če je priložil poštino.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik z listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v oklepaju na primer (October 31, 1944), poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

Pet proslav SNPJ

Konec tega tedna bo za našo jednoto nenavadno pester. Nenavadno bo namreč pester za čase, v katerih se nahajamo, ko priredbe na splošno niso tako številne in pogoste kot so bile pred vojno. Zakaj niso, je znano vsakemu aktivnemu članu in članici.

Ob koncu tega tedna bo zopet nekakšna izjema, ko se bo pod okriljem jednote vršilo pet pomembnejših proslav. Štiri izmed teh proslav bodo v počastitev 40-letnega jubileja SNPJ, ena pa v proslavo petletnice izletniške farme Clevelandskih družev jednote.

V Chicagu bomo prihodnjem nedeljo pod okriljem federacije oficielno praznovali 40-letnico jednote v dvorani SNPJ. Program bo gotovo pester in privlačen, kajti prliko bomo zopet imeli slišati jugoslovansko operno pevko Zinko Milanovo, članico Metropolitanske opere iz New Yorka. Njo smo prvič slišali v jednotini dvoran pred nekaj leti. Naravnovo, da je vse poslušalce zadrivili s svojim brillantnim glasom, ki ji je odprti pot v najslavnnejše svetovne opere. Od takrat je že večkrat nastopila v čikaški operi in nastopa tudi v sedanji sezoni. Mi jo bomo slišali na naši proslavi v nedeljo. Na programu bo sodeloval tudi mladinski krošek.

Isti dan imajo tudi Milwaučani svojo proslavo 40-letnico SNPJ v znani South Side Turn halli. Oni sicer ne bodo toliko srečni kot Čikažani, da bi lahko slišali slovito operno pevko, toda njih program bo tudi po svoje privlačen. Poleg tega se bodo po mladi in starci tudi v sedanji sezoni. Mi jo bomo slišali na naši proslavi v nedeljo.

Slično proslavo bodo imeli prihodnjo soboto zvečer tudi v Bridgeportu (Boydsville), Ohio. Prireja jo tamkajšnja okrožna federacija skupno z vodilnim društvom št. 13, ki praznuje tudi svoj jubilej. Včasih je bilo v vzhodnem Ohiu zelo živo. Delavska misel se je lepo razvijala in napredni dñi SNPJ je prevezjal vse naše naselbine. Pred približno 20 leti pa so se pričeli težki časi za premogarje in nekoliko let pozneje tudi za druge industrijske delavce po ohjiski dolini. Ampak klub vsem težkim časom se je vzdržal na površju duh naše jednote, ki so ga zasejali z SNPJ in delavsko stvar navdušeni Zlemergerji, Reboli, Snoji in drugi njih somišljjeniki. Na tej proslavi bodo tudi praznovali to svoje 40-letno delo.

V Johnstownu pa praznuje svoj in jednotin jubilej pionirske društvo št. 3, čigaj goničila sila zadnjih par let je njegova tajnika sestra Mary Vidmar. Ona je v zadnjih par kampanjah poskrbela, da je šlo njen društvo "over the top." Tudi oni imajo svojo proslavo v soboto zvečer v svojem društvem domu. Gotovo se jim bodo pridružili tudi ostali Johnstownčani, kajti to je tudi njih proslava.

Clevelandsko članstvo SNPJ pa bo v nedeljo praznovalo v SND na St. Clairju petletnico svojih prijaznih izletniških prostorov. Za clevelandsko društvo in članstvo je ta ustanovna velikega pomena, kajti njih farma je postala priljubljeno zbirališče skozi vse leto, posebno pa v poletnem času. Akcija za nakup izletniške farme SNPJ se je pričela že pred približno šestnajstimi leti, toda radi velike krize načrt ni bil realiziran do leta 1939. Clevelandsko članstvo je na to svojo ustanovno lahko upravičeno ponosno, kajti je sad skupnega dela in tudi služi skupnemu delu in stremljenju.

Na vseh teh priredbah bo zastopana tudi jednota. Na čikaški proslavi jo bo zastopal gl. tajnik br. Vider, na milwaučski mladinski direktor br. Vrhovnik, ki bo predvajal tudi filmske slike, v Bridgeportu upravitelj Prosvete br. Godina, v Johnstownu gl. predsednik br. Cainkar, v Clevelandu pa pomožni urednik br. Medvešek, ki je bil duša vodstva jednotine farme, dokler je bil tam.

Upamo, da bo članstvo iz vseh navedenih in okoliških krajev v velikem številu posetilo te svoje prirede, se posvetilo svoji veliki jednoti še močneje in dalo duška svojemu društvu. Prosveta želi vsem tem pomembnim proslavam največji uspeh!

Katastrofa v Clevelandu

Zadnji petek popoldne je zadeba velika nesreča slovensko naselbino v Clevelandu. Naselbino v bližini Slovenskega narodnega doma je zadeba približno enaka katastrofa kot je v tej vojni zadeba že tisoče mest širom Evrope, nad katero so priletelki rojibombnih letal in jih deloma ali pa tudi popolnoma uničili do tal.

Nad Cleveland prošli petek niso prihrumeli veliki bombniki, sejalcji smrti in razdejanja, marveč je prišlo do strasne katastrofe radi eksplozije tekočega plina v velikih tankih East Ohio Gas Co. Toda posledice niso nič manjše, kot če bi več to bombnikov zmetalo svoje smrtonosne tovore na prizadeti del mesta.

In najbolj prizadet je oni del slovenske naselbine, ki se je nahajal med East 55 st. in Addison rd. ter med St. Clairjem in jezerom. Ta del naselbine je večinoma do tal uničen; le ob St. Clairju so morda ostala nekatere poslopja. Ko smo slišali prvo poročilo po radiu o tej katastrofi, smo se bali, da je mogoče uničen tudi Slovenski narodni dom. K sreči se to ni zgodilo in je SND le manj prizadet—mena je popokalo nekaj šip. Do tal pa so uničene vse hiše, večinoma lesene in stare, v tem predelu mesta, kakor tudi druga poslopja.

Grozne so tudi človeške žrtve. Število vseh žrtev ni še ugotovljeno, ko pišemo te vrstice—v pondeljek. Znano je vsekakor, da je bilo ubitih in do tega poročila najdenih okrog 115 sežganih oseb. Ker je že več stevilo pogrešanih, se je bati, da bo število ubitih in sežganih doseglo ali prekosilo 150 oseb. Okrog 400 je morda ranjenih, več tisoč pa brez strehe. Gotovo bodo tudi slovenske podporne organizacije zelo prizadete.

Vsem prizadetim Prosveta izreka globoko sožalje!

Glasovi iz naselbin

VSEM ROJAKOM
V CHICAGU!

Chicago.—Povsod v Ameriki, kjer živi slovenski rod, se organizira rojaki in rojakinje za takojšnjo pomoč našim bednim bratom in sestram v stari domovini. Ves svet občuduje njihov hrabi odpor proti okupatorju in proti domaćim izdajalcem. Mi smo nanje pač lahko ponosni, ampak to nikakor ne zadostuje, kajti z našim golem ponosom jim ne moremo pomagati, lahko pa jim pomagamo z našimi prispevkami in pa z nabiranjem oblačil in obuvala ter drugih potrebščin.

Naš narod v stari domovini je v zadnjih treh letih jasno izpričal s svojim junaškim odporom, trpljenjem in stradanjem, da je vreden največje pomoči, ki mu jo lahko nudimo. To moramo storiti mi vsi, kajti to je naša dolžnost!

Postojanka št. 25 SANSA je sklenila, da gre takoj na delo za nabiranje obleke in drugih potrebščin ter prispevkov. V ta namen je bil izvoljen odbor, katerega naloga je, da sklice šod na zapadni strani mesta in da preskrbi prostor, kamor bodo rojakinje in rojaki prinesli obleko za naše trpeče ljudstvo v stari domovini. Odbor je šel takoj na delo in dobil je lep prostor na naslovu 3936 W. 28th st. to je v bližini križišč ulice Crawford in 26. ceste. Tja lahko prinesete staro obleko, ki naj bo čista. Zanesno bo prostor odprt ob 6:30 zvečer do 9. ure zvečer. Čim se stvar spravi v tek, bo prostor na delu ponovno dobro uporabljen.

Sestra Potisk je tudi na zadnjih sejih predlagala novo članico, njenjo tovarišico, in obljubila, da bo pridobila še več novih članov, ker ljubi društvo.

Kartna zabava in tekma se bo vrnila v Sparrow Park Garden-su, 3060 W. Fond du Lac ave. v nedeljo, 5. novembra t. l. Zvezčer bomo imeli malo zabave in skusiši bomo postreči našim gostrom z okusnim prigrizkom in dobro pijačo po zmerni ceni. Plešalce pa bo zavabila naša novi godbenik Peter Peternell, kateri se je šele pred kratkim nasebil med nami in se tu ustanovil.

Na je svojo harmoniko dolgo časa zabaval našo ruderje v Pensylvaniji. Dvorana je bila natpravna in računa se, da je bilo na vsočih 1,200 ljudi.

V imenu društva vladu in vseh naših članstev, znance in prijateljev na zabavo. Vstopnina je prostá. L. Ambrosich, 747.

METROPOLITNE BELEŽKE

Cleveland. O.—Da je politika umazana, to vemo, da je pa tudi v protisoju, naš je uveril, tukajšnji liberalni dnevnik The Cleveland Press, ki vso-gorenostjo podpira guvernersko kandidaturo Franka Lauscheta, ki stoji stodostotno za Rooseveltom, a obenesm pa lomi kopijo za republikana Deweyja, češ, da je Rooseveltova administracija že preveč utrjena za četrti termin in da jo je treba nadomestiti z "mlado krvjo".

Če bi ne bilo drugih dokazov, že ta zadostuje, da ni med demokrati in republikanci nobene načelne razlike. Ko bi bilo v delavskih unijah več politične zrelosti, bi delavci s ponosom odklonili vsako sodelovanje s starima strankama ter si ustavili lastno stranko in načeli in programom v njih korist. Pa to je že stara povest, ki se ne bo uresničila dokler ne bo uniško članstvo temeljito pomerilo z načadnjkimi in opportunističnimi voditelji ter na njih mestu postavilo delavsko zavedenje.

Vojna se bo polegla, nevihta prenehala, ustavilo se bo škranje kolesja in tedaj bomo imeli dosti časa tudi za pisanie.

Glavni namen tega dopisa je, da na tem mestu seznamim in opozorim naše tukajšnje članstvo SNPJ na veliko slavlje 40-letnico SNPJ, ki se vrši v nedeljo, 29. oktobra, v So. Side Turnovi dvorani, 725 W. National ave. Prične se točno ob pol treh popoldne.

Ta važna prireditev se vrši pod okriljem tukajšnje okrožne federacije SNPJ. Program bo krasen, pri katerem bodo sodelovali tudi naše sestre in bratje iz Chicaga. Kazali bomo tudi premikajoče slike, katere bodo pokazale postanek in razvoj naše jednote.

Na tej proslavi se bomo po dolgem času zopet sestali z našimi oddaljenimi brati in sestrami, s prijatelji in prijateljicami ter našimi veselimi zavabili.

Ta izletniški prostor je menda edini te vrste v Ameriki. Financirala so ga clevelandsko društvo SNPJ. Prostor je silno privlačen in priljubljen, tako po vojni se bo že izdatnejše modernizirati. Članstvo SNPJ je ostalo občinstvo, ki je prijavilo vabljeno, da se v polinem številu udeleži te redke slavnosti, 40-letnico našega društva in SNPJ.

Priprave za kartno zabavo

Gornja slika predstavlja
IRENE SVETLIK, članico društva Pioneer 558 SNPJ, ki je 7. junija graduirala kot bolničarka v Loyola University.

tro Grilli o literarnih zaslugah pokojnega Ivana Cankarja, na kar so bili predstavljeni ustanovni člani zbor. Temu je sledila popularna ljudska igra "Deseti brat". Sodeč po aplavzu je igra občinstvu silno ugajala. Igrali so iztisnili iz svojih vlog največ, kar se je dalo. Dasi je igra dolga, so ljudje vztrajali do konca. Dvorana je bila natpravna in računa se, da je bilo na vsočih 1,200 ljudi.

Pobiranje obleke in denarnih prispevkov za križano Slovenijo je v tekmu. Iz naših naselbin prihajajo v tem oziru ugodna poročila, le Cleveland se bolj počasi dramati. Pa nič zato, kajti prepricani smo, da bo, kot vedno, tudi sedaj storila naselbina svojo dolžnost. Cleveland ni Kurja vas, zato je treba sistematizirati organizacije, da se dosegne čim večje uspehe. V tem oziru so pridno na delu vse poštojanke SANS in JPO. Na Clevelandčane se apelira, da takoj pripravijo očiščeno staro obleko in kopake, kajti v kratkem, vas občiščajo v to pooblaščeni nabiralc, ki se ne bodo dali brez nič odslavit. Parnik je že na poti iz Jugoslavije. Glejmo, da ne bo odšel napol prazen v domovino, ker to bi bila največja sramota za ameriške Slovence. Sloboda narodu! Smrt fašizmu!

Frank Cesen.

VAŽNE VESTI

Bridgeport, O.—To je zadnje vabilo na skupno proslavo 40-letnico društva št. 13 SNPJ in Slovenske narodne podporne jednote s tukajšnjo federacijo SNPJ, ki se vrši v soboto, 28. oktobra, v društveni domu, 437 So. Livernois. Zacetek takoj popoldne.

Kakor po navadi, ženski odsek SDD bo skrbel za izvrstno postrežbo. Imeli bomo tudi godbo za stare in mlade. Vstopnina je prostá.

Vljudno vabilo vse, da se zabeleži udeležite. Ne smemo pozabiti, da bi padlo v bojih veliko več naših ameriških mladencov, akose ne bi partičani tako juško borili.

Mary Dugar.

VSI NA PETLETNICO
FARME SNPJ

Cleveland. O.—Prihodnjo nedeljo naj ne manjka niti enega izletnika na "farmi" v Slovenskem narodnem domu na St. Clair ave. Izletniški prostor ozi-

padalci v sožalje, koliko vse je, ki bi hoteli pospomnati to življenje. Torej, lepa hvala, sestra Kravanja!

Rojaki in rojakinje, koliko vse je, ki bi hoteli pospomnati to življenje. Torej, lepa hvala, sestra Kravanja!

Na tej sejih bomo razpravljali, koliko bomo v pomoč našem trpinom v stari domovini. Sedaj je prišel čas, ko je pomocnu potrebna. Članstvo je vabljeno, da se seje udeleži v pojedincu in skupino, da ne bo pozneje potrebnega.

Ampak to ni namen mojega pisarja. Drugi dan zjutraj mi je Ed Rebol, sin poznane Rebole družine, prinesel \$5, katero je dala njegov mater na tistem shodu Frances Kravanja iz Glencoja, z naročilom, da jih izročim na pristojno mesto v pomoč. Članstvo je vabljeno, da se seje udeleži v pojedincu in skupino, da ne bo pozneje potrebnega.

Na tej seji bomo razpravljali, koliko bomo v pomoč našem trpinom v stari domovini. Sedaj je prišel čas, ko je pomocnu potrebna. Članstvo je vabljeno, da se seje udeleži v pojedincu in skupino, da ne bo pozneje potrebnega.

Na tej seji bomo razpravljali, koliko bomo v pomoč našem trpinom v stari domovini. Sedaj je prišel čas, ko je pomocnu potrebna. Članstvo je vabljeno, da se seje udeleži v pojedincu in skupino, da ne bo pozneje potrebnega.

Na tej seji bomo razpravljali, koliko bomo v pomoč našem trpinom v stari domovini. Sedaj je prišel čas, ko je pomocnu potrebna. Članstvo je vabljeno, da se seje udeleži v pojedincu in skupino, da ne bo pozneje potrebnega.

Na tej seji bomo razpravljali, koliko bomo v pomoč našem trpinom v stari domovini. Sedaj je prišel čas, ko je pomocnu potrebna. Članstvo je vabljeno, da se seje udeleži v pojedincu in skupino, da ne bo pozneje potrebnega.

Slovenska Narodna Podpora Jednota
2557-58 So. Lawndale Ave.
Chicago 22, Illinois

GLAVNI ODBOR**Zavrnki odsek**

VINCENT CAINKAR, gl. predsednik
F. A. VIDER, gl. tajnik
ANTON THOJAR, gl. pomočni tajnik
MIRKO G. KUHAR, gl. blagajnik
LAWRENCE GRADISHEK, tajnik bol. odd.
MICHAEL VRHOVNIK, direkt. mled. oddel
PHILIP GODINA, upravnički glasnik
ANTON GARDEN, urednik glasnika

2557 So. Lawndale Ave., Chicago 22, Ill.
2557 So. Lawndale Ave., Chicago 22, Ill.

Podpredsednik

MICHAEL R. KUMER, prvi podpredsednik
CAMILUS ZARNICK, drugi podpredsednik

Distraktivni podpredsednik

JOS. CULKAR, prvo okrožje
JAMES MAGLICH, drugo okrožje
RAYMOND TRAVNIK, tretje okrožje
JOHN SPILLER, četrto okrožje
URSULA AMBROZIČ, peto okrožje
EDWARD TOMSIC, šesto okrožje

Gospodarski odsek

MATH PETROVIČ predsednik
VINCENT CAINKAR
F. A. VIDER
MIRKO G. KUHAR
JACOB ZUPAN
LONALD J. LOTRICH
RUDOLPH LISCH

Porotni odsek

FRANK ZAITZ, predsednik
ANDREW GRUM
JOHN OLIP
FRED MALGAI
JOSEPH FIFOLT
DR. JOHN J. ZAVENTNIK

Madžarski odsek

2557 So. Lawndale Ave., Chicago 22, Ill.
17125 Newberry, Detroit 21, Mich.
251 So. Prospect Ave., Clarendon Hills, Ill.
25 Westcliff Ave., Peru, Ill.
1237 E. 60th St., Cleveland 3, Ohio

Glavni zadrževalnik

2519 So. Ridgeway, Chicago 22, Ill.

Potvarjati resnico ni pošteno!

Slovenska narodna podpora jednota je šla v svoji zgodovini večkrat skozi resne boje, katere so proti nji odprto vodili njeni načelniki nasprotniki, toda bila je vedno zmagovalka, ker članstvo, kakor zavedno slovensko delavstvo v splošnem, je razumelo te boje. Poslednja leta tega ni več, ker razmere so se toliko spremene, da omenjene vrste boji proti delavsko orientirani bratski podporni organizaciji, pa naj bi že prišli od katere koli strani, bi ne opravili veliko.

Ampak kot izgleda, je naša jednota še vedno v peti gotovim ljudem, ne zato, da je kaj narobe z organizacijo, članstvom ali glavnim odborom, ampak menda zgolj iz ljubosumnosti, ker dobro napreduje in ker ima še vedno dovolj zaslombe med razredno zavdanimi in liberalno mislečimi ljudmi. Toda ti prijatelji naše organizacije nimajo toliko poguma, da bi se javno pokazali kot njeni nasprotniki, ampak ruvarijo šušljajoče, na katero propagando pa še vedno kdo nasede.

Dasi je bilo omenjeno v zapisniku glavnega odbora, ko je zaključil, da se vojna klavzula v naših novih certifikatih načrta "G" suspendira za toliko časa, dokler niti ogrožana solventnost jednote in kar je bilo že parkrat tudi v glasino pojasnjeno, namreč, da naša organizacija plača celotno smrtnino dedičem članov-vojakov, ki bi slučajno izgubili življenje v tej vojni. Vseeno se še vedno vodi propaganda—kakor se nam poroča—češ, da jednota ne plača vrste smrtnine za padlimi vojaki.

Tako smo primorani na tem mestu ponovno poudariti, kakor že prej omenjeno, da Slovenska narodna podpora jednota plača polno zavarovalnino dedičem vojakov, ki izgubilo življenje v vojni na kakršen koli način. To je važno, da si vsi člani jednote dobro zapomnite, da boste tako možni učinkovito pobijati škodljive govorice ljudi, katerim ni posebno veliko za resnico. Pripovedljivo je tudi, da naj člani jednote dobro pogledajo tiste, ki tako nerescno govorijo okrog in si jih tudi dobro zapomnijo, ker nerescno običajno govorijo ljudje brez vesti in karakterja.

Nadzorništvo vseh barv misli, da je sedaj nastopil ugodni čas za porušenje vsega, kar je koristnega za splošni blagor ljudstva, katero je pridno na delu. Naša dolžnost pa je, da stojimo pazno na straži, da tako preprečimo z združeno močjo njihove nakane.

F. A. VIDER, gl. tajnik.

Zapisniki sej gl. izvršnega odseka SNPJ

Seja 13. sept. 1944

Predsednik odpre sejo ob 1. pooldine v navzočnosti vseh članov izvršnega odseka.

Predložen in sprejet je zapisnik izvršne seje z dne 30. avgusta t. l.

Nato predsednik predloži pismo društva št. 21, Pueblo, Colo., v katerem se isto zahvaljuje za nagrado, ki so jo prejeli za uspehe v zadnjem kampanji, kar se vzame na znanje.

Predložen pismo od priznivnega vojnega odbora za delo, v katerem potrjuje, da je bila dobro odklonjena prošna za zvišanje plaček nekateterim uslužbenecem v glavnem uradu. — Se vzame na znanje.

Predložen pismo od mladinskega krožka št. 26, ki posluje v Chicagu, prosi, da se mu dovoli rabo jednotne dvoranje brezplačno ob prilikih prireditve svoje razstave 21. oktobra. — Dovoljeno.

Predsednik nato poroča, kako povrnila so se potrebna na poslopju v 2558 S. Pulaski Rd. ter priporoča, da se naredijo. — Odobreno.

Nadalje poroča, da se je priliki konvencije SANSA, ki se je 2. in 3. septembra vrnila v Clevelandu, udeležil prireditve društva št. 257, ki posluje v predmestju West Park, ter nastopil kot govornik. Prireditve je dobro uspela. — Se vzame na znanje.

Nato glavni tajnik predloži sledeteče zadeve:

Pismo od distriktnega podpredsednika Maglich, v katerem se zahvaljuje gl. izvršnemu odseku in uredništvu za pomoč in kooperacijo ob prilikih prireditve pokrajinske slavnosti dneva SNPJ v zapadni Penni, ki se je vrnila 27. avgusta v Syganu in sijajno uspela. — Se vzame na znanje.

Pismo od gl. odbornika Petrovčica, katerem poroča, da je v smislu sklepa gl. izvršnega odseka nastopil kot govornik na pravilostni 40-letnici jednote pod pokroviteljstvom društva v mladinskega krožka v Sharonu, ki se je vrnila 3. septembra in dobro uspela, ter prejšnji dan jednotno zastopal na slavnosti 50-letnice Hrvatske bratske zajednice v Pittsburghu, kar se vzame na znanje.

Pismo od br. Fr. Barbica, v katerem se pritožuje proti postopanju urednika z njegovimi dopisi. — Sklenjeno, da se naj urednik ravna v smislu sklepa gl. odbora, kakor v vseh takih primerih.

Prodomo na Slovenskega narodnega doma v Rock Springsu, Wyo., za podaljšanje jednotnega oglasa na oderskem zagrinalu njih dvoran. — Dovoljeno.

Nadalje je dovoljen oglas v posebni konvenčni izdaji magazina Fraternal Monitor, ki je posvečen bratskim podpornim organizacijam in tudi o SNPJ večkrat kot dobrega pristojnega. — Določen.

Odklonjenja je nadalje prošna za finančno podporo reviji Slavonic Magazine, ker mi, razen v obliki glasov, ne podpiramo tujih listov.

Zaeno tajnik poroča, da je jednotno zastopal na konvenciji SANSA 2. in 3. septembra, ki je bila harmonična in uspešna, kakor je bilo v raznih listih poročano. — Se vzame na znanje.

Nadalje, da se je udeležil prireditve društva, ki zborujejo v Slovenskem narodnem domu v Waukeganu, — Vrnila se je 10. septembra z veliko udeležbo in bil je dober uspeh.

Nato tajnik bolniške podpore poroča, da je končno rešena zadeva bolnega br. L. Goršeta od društva št. 214, ki je dobil popolno odpričnino iz bolniškega sklada. — Se vzame na znanje.

Ravnatelj mladine poroča, da se je udeležil konvencije SANSA kot delegat postojanke št. 52, ter da zato ni mogel na 3. septembra biti na snanji na slavnosti 40-letnice jednotne, ki se je vrnila pod pokrovitelj-

čajo, da bodo 7. in 8. oktobra imeli svojo letno konvencijo ter priporočajo, da SNPJ pošte svoje zastopnike. Sklenjeno je, da podljemo dva zastopnika in določena sta gl. odborniki Lisich in Petrovich iz Cleveland.

Tajnik bolniške podpore poroča, da je na mesto gl. predsednika, ki je bil drugod po važnih opravilih, nastopil kot govornik na slavnosti 40-letnice jednote in 41-letnici društva št. 2 v La Sali, Ill. Ker so zahtevali, da se zaenoma predvajajo jednotne slike, je bil br. mladinski direktor z njim, ki je govoril angleško. Pravil, da bi po njegovem mnjenju v taki naselbini lahko bila boljša udeležba; drugače pa je prireditve dobra izpadala. Mladinski direktor je istega mnjenja glede udeležbe in poteka prireditve. — Se vzame na znanje in postopanje odobri.

Br. upravnik predloži pismo od društva št. 559, ki posluje v Chicago. Določa, da bi jednotna tiskarna sponsorisala njihovo kegljaško skupino. — Odobreno.

Nato upravnik prečita pismo, ki ga je prejel iz urada Provost Marshall Generala v Washingtonu, v katerem poročajo, da je od zdaj dovoljeno Prosveto pošiljati slovenskim vojnim jetnikom po raznih taborih v Ameriki, ki pa bo po njih cenzuro. — Se vzame na znanje.

Nadalje predloži vprašanje, kako na se tisku angleški tekst zapisnika polletne saborovanja gl. odbora. — Sklenjeno je, da se zapisnik tiska v prilogi štirih strani, in ce kaj gradiva ostane, se pritevbi v običajni sredini stavlji stevilki Prosvete.

Gl. tajnik in gl. blagajnik poroča o seji, ki je bila 22. septembra v Pittsburghu, Pa., kjer je bila ustanovljena pomočna organizacija z imenom War Relief Fund of Americans of South Slavic descent. Se je bila konstruktivna in zastopnik so močno povdarijali potrebu skupne akcije jugoslovanskih skupin, da bo to delo res učinkoviti in večji uspeh. Bratsko razpoloženje in skupnost je prevejala to zborovanje. Nadalje, da je prevladovalo menje, da bi tudi druge pomočne organizacije za star kraj sedaj morale podvzeti bolj živo akcijo.

Predložene so izredne operacijske

in odškodninske zadeve, katere glavni zdravnik priporoča v izplačilo, in odobrene so kot sledi:

Dr. Št.—Ime Vsota

13—Jennie Kroflich	\$ 25.00
69—Jack Longar	25.00
104—Margareth Pintar	25.00
290—Mary Felicjan	25.00
300—Mary Petrovich	25.00
386—Caroline Celin	25.00
518—Antonia Potočnik	25.00
530—Milovan Yovanovich	25.00
590—Rudolph Grosel	25.00
384—Josephine Stolfa, polna odškodnina	600.00
715—Josephine Podobnik (operacija)	35.00

Nato so predloženo še razne druge prošnje ter odobrene sledče:

PROŠNJE ZA POSOJOLO ASESENTA

Applications for Loan for Assessment

Dr. Št. Lodge No.

2—Joseph Vogrinc	za 1 leto.
30—Ferdinand in Agnes Krempush	za tri meseca.
91—John Sievnik	za šest mesecov.
270—Mary Baskovich	za šest mesecov.
287—Bertha Spontek	za tri meseca.

PROŠNJE ZA IZREDNO PODPORO

Applications for Special Benefit

Dr. Št. Lodge No.

4—Leopold in Mary Plahuta	asement za tri meseca.
47—Julia Krmej	\$25.00.
55—Mary Hotak	\$20.00.
65—Angelo Eccl	\$20.00. Mike Felle
163—Ignac Masel	\$25.00.
210—Cecilia Homovics	\$25.00.
225—Joseph Zalažnik	\$25.00.
235—Louis Hostar	\$25.00.
264—Mary Culcar	\$30.00.
271—Angela Skrbec	\$25.00.
290—Anton Vidrich	asement za tri meseca.
341—Anton Volcic	asement za tri meseca.
742—Anton Papež	\$25.00.

Zaključek seje ob 3:15 popoldne.

V. CAINKAR, gl. predsednik.

F. A. VIDER, gl. tajnik.

Predložene so izredne operacijske

stvorne društva št. 138 in 589 v Strabu, Pa., kakor je bilo sprovačeno v navzočnosti vseh članov izvršnega odseka in se udeležilo 4. septembra in se je udeležilo na delovski praznik. — Se vzame na znanje.

Our Front

By Louis Beniger

Belgrade, capital of Yugoslavia, is free! It was liberated last week by the Russians with the aid of Tito's Partisans.

With the fall of Belgrade the Allies have thus far liberated six capitals, with six more to go. Rome, Paris, Brussels, Bucharest, Sofia and Belgrade are in Allied hands. Warsaw and Budapest will soon be added to the list of liberated capitals. The other four remaining capitals under the Nazi yoke are Vienna, Prague, The Hague and Oslo. It is now certain that the rest of the capitals along with their countries will soon fall; that is, it will take much less time to liberate them than it did the already liberated ones.

In addition to these capitals, there is a string of provincial capitals, among them Ljubljana, capital of Slovenia, and Zagreb, capital of Croatia.

It can safely be predicted that Zagreb will be one of the first major cities to be rescued from Hitler's clutches, and at the same time from the clutches of the quislings.

What about Ljubljana? All indications are that it will be one of the last to be free of its foreign and domestic oppressors. For Ljubljana, like Zagreb and Belgrade, has its traitors headed by General Rupnik with the collaboration of Bishop Rozman. These Slovene clerical fascists who are today helping Hitler might tomorrow find themselves in a very unpleasant position. Of course, Bishop Rozman will very likely find refuge in the Vatican or he may be spared in Ljubljana itself. Rupnik will doubtless run for his life into Germany but even there his pursuers will soon catch up with him.

But that as it may, the days of the traitors and Hitler's collaborators are numbered. The victorious Allied armies are closing in on them mighty fast.

Speaking of Slovenia and Yugoslavia in general, relief for war victims there is desperately needed. Of particular importance now is the collection of clothing.

A nation-wide campaign is now in progress for this purpose. It is being conducted by the War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent, with offices in New York City. The Slovene American National Council is aiding the relief organization through its local branches which are called upon to lend their support. In Chicago, a central committee for Jugoslav War relief has been organized, with four local relief committees and subcommittees to carry on the work. Local No. 25 SANC has its headquarters or collection depot at 3936 W. 26th St. Our people in this locality are asked to bring clothing to this address between 6:30 and 9 p.m. Also, they are asked to help at the depot. It is up to all of us to rally our forces by collecting clothing in our respective communities and sending all bundles so collected to New York.

Slovenia has been devastated by the enemy. Our people there are in great need of help. We are in position to give and give generously, also quickly. Let us do our humanitarian duty by contributing whatever we can.

Lodge 273. Sheldon, Wisconsin, can well be proud of Lucas Dernovsek Sr., who never seems to tire of campaigning. By enrolling 7 new members last week, four of whom were adults, he increased his total to twenty-three. This figure is one more than double the lodge's quota. Twenty-three is the same number of new members obtained by him in the Juvenile 30th Anniversary Campaign last fall, and the records also show that he enrolled 76 new members in the Victory Campaign which ended early in 1943. For one who has been in the SNPJ since 1911, and who last week reached his 63rd birthday, that's an excellent record. Congratulations, Brother Dernovsek!

Another of our old-timers, who hit the campaign "jackpot" during the past week, was Anton Skoberne, Secretary of Lodge 275, Maynard, Ohio. He did this by securing 3 juveniles and the same number of adults, to give him a total of 16 to date. Like Brother Dernovsek, he, too, has been a member of the SNPJ for more than 30 years and is still going strong. And, of course, we are glad to be able to say the same for Mary Udovich, who also gained six more new members since the previous report, and now lacks only 4 of having an even hundred. When this mark is reached, she will have enrolled the amazing total of 420 new members in the last three campaigns!

Lodge Naprej (5) of Cleveland, Ohio, whose official contestant is Milan Medvesek, but whose secretary is his father, Ludvik Medvesek, is leading all SNPJ Lodges in the Slovene Metropolis with a total of 36 new members, an increase of 5 over last week. This is 8 more than is credited to Lodge 53 and only 4 less than the lodge's quota. It appears very likely that Lodge Naprej will become the first in the Cleveland area to reach the maximum quota of 40 new members. When this happens, it will mark the second time in a little over a year that the quota assigned to this lodge was attained.

Campaign news from St. Louis, Mo., reveals that all three local SNPJ lodges (107-659-679) are beginning to function successfully. It was quite some time ago that Brother John Spiller, 4th District Vice-President, announced the organization of a local contest between the three lodges and this arrangement is finally yielding good results. Incidentally, Lodge 679 was the first of these to attain the quota, and last week was followed by the E.S. Lodge 659 on a gain of 5 new members, three by Mary Schmidt and two by Mathilda Ducote. These two lodges are tied for the lead, but are only two ahead of Lodge 107, which makes the competition very close and interesting. Watch developments in St. Louis!

The colossal problems of the post-war world and peace, and the problems of reconversion and planning of our internal economy are demanding solution.

And still when we tune in our radios or when we listen to political speeches at rallies, speakers are more interested in indulging in vicious personal attacks on rivals and public figures, than in the problems that confront us. Thusly, the vital issues are smoke-screened beyond political demagogery.

A candidate for the Presidency is now indulging in this sort of activity in his desire to garner votes.

Sometimes, we get discouraged to think that in this greatest democracy on the face of the earth, and in the history of the world, that this has to be.

But that is the way of democracy—a great deal of chaff is sown with the grain. It is for us to separate the chaff from the grain.

It is our duty as citizens never to be blinded to the real issues that are at stake, never to be smothered by unscrupulous men who are more interested in winning elections than in the truth.

If we fail to do this, that is what has happened to the democracies of Greece and Rome, and more recently to the democracies of Germany and Italy, will happen to us.

CAMPAIGN HIGHLIGHTS OF THE WEEK**Membership Drive Closes Nov. 30**

We take the opportunity in this opening paragraph to remind all of our members again, that the SNPJ PAYS THE FULL DEATH BENEFIT TO THE BENEFICIARIES OF MEMBERS WHO DIE IN THE ARMED SERVICE OF THE COUNTRY, whether at home or abroad—or land, sea or in the air . . . This cannot be said for a great many commercial insurance companies or even some of our fraternal organizations. Only last week a letter from the Secretary of Lodge 432, Wilkes Barre, Pa., informed the main office that the parents of one of our members, who recently gave his life while serving with the military forces, will receive only what was paid in premiums (assessments) to the insurance company of which he had been policyholder number so and so—and continued his letter by expressing pride in the fact that the same parents will be paid the face value (full benefit) by the SNPJ.

There are people (perhaps you are one of them) who believe the giant commercial insurance companies are the last word in protection because they have billions of dollars behind them to cover liabilities, and huge reservoirs of surplus and contingency reserves.

Why shouldn't they have them? The case above can be taken as one good example . . . The commercials pay dividends, too, but did you ever stop to think that the dividend might be included right in your premium cost—so much for mortality, so much for expense, and so much for dividends? That's another source for surplus expansion, enormous salaries for the officials, and "juicy cuts" as dividends for the stockholders. People should get wise to themselves and join cooperative organizations like the SNPJ.

To avoid disappointment and distrust, you are advised to read carefully the provisions of the policy you intend to take. Know what it provides in time of peace or war before signing the original application for insurance, or at least before you have completed too many payments. Remember that facts will not come to you without thought. You must go to them, study and dig them out for yourself—and that goes for everything else in life.

And now for some late news and views about the SNPJ 40th Anniversary Campaign. Everything looks exceedingly good as we near the homestretch drive for new members. We do not expect miracles to happen, but we are looking forward to many big surprises in the closing five weeks of the campaign. It's going to be very interesting, you can be sure of that.

Lodge 273. Sheldon, Wisconsin, can well be proud of Lucas Dernovsek Sr., who never seems to tire of campaigning. By enrolling 7 new members last week, four of whom were adults, he increased his total to twenty-three. This figure is one more than double the lodge's quota. Twenty-three is the same number of new members obtained by him in the Juvenile 30th Anniversary Campaign last fall, and the records also show that he enrolled 76 new members in the Victory Campaign which ended early in 1943. For one who has been in the SNPJ since 1911, and who last week reached his 63rd birthday, that's an excellent record. Congratulations, Brother Dernovsek!

Another of our old-timers, who hit the campaign "jackpot" during the past week, was Anton Skoberne, Secretary of Lodge 275, Maynard, Ohio. He did this by securing 3 juveniles and the same number of adults, to give him a total of 16 to date. Like Brother Dernovsek, he, too, has been a member of the SNPJ for more than 30 years and is still going strong. And, of course, we are glad to be able to say the same for Mary Udovich, who also gained six more new members since the previous report, and now lacks only 4 of having an even hundred. When this mark is reached, she will have enrolled the amazing total of 420 new members in the last three campaigns!

Lodge Naprej (5) of Cleveland, Ohio, whose official contestant is Milan Medvesek, but whose secretary is his father, Ludvik Medvesek, is leading all SNPJ Lodges in the Slovene Metropolis with a total of 36 new members, an increase of 5 over last week. This is 8 more than is credited to Lodge 53 and only 4 less than the lodge's quota. It appears very likely that Lodge Naprej will become the first in the Cleveland area to reach the maximum quota of 40 new members. When this happens, it will mark the second time in a little over a year that the quota assigned to this lodge was attained.

Campaign news from St. Louis, Mo., reveals that all three local SNPJ lodges (107-659-679) are beginning to function successfully. It was quite some time ago that Brother John Spiller, 4th District Vice-President, announced the organization of a local contest between the three lodges and this arrangement is finally yielding good results. Incidentally, Lodge 679 was the first of these to attain the quota, and last week was followed by the E.S. Lodge 659 on a gain of 5 new members, three by Mary Schmidt and two by Mathilda Ducote. These two lodges are tied for the lead, but are only two ahead of Lodge 107, which makes the competition very close and interesting.

We received word from Sister Mary Vidmar, Secretary of Lodge 3, Johnstown, Pa., informing us that she accidentally suffered severe burns and for that reason was unable to participate in the campaign as actively as she would like in recent weeks. However, to prove that she has not laid away her campaign "tools," she enclosed 4 more applications, 3 adults and a juvenile, to boost her total to 26 altogether at this writing.

From Joe Ritonja, Secretary of Lodge 747, Milwaukee, Wis., came a letter requesting the following correction. It seems that quite some time ago, he was given credit for enrolling 7 new members, but wants it understood that it was not he who got the members, instead, it was Joe Tomec. We gladly make this correction and at the same time extend hearty congratulations to Brother Tomec on his fine work. The lodge now lacks only one of attaining its quota.

Five new members were again secured by Ida B. Daniels of Lodge 6, Sygan, Pa., and now her total has grown to 35 and that of the lodge to 54, placing it in the runner-up position, second to the Pioneers (559) of Chicago, who lead the way with 93 members. In third place is Lodge Venera (192) of Milwaukee, with 52 members to its credit . . . Mary Rodina, Treasurer of Lodge 690, Kansas City, Kansas, came through with her second gain of 5 new members in two weeks, and is now tied for the state leadership with Anton Shulz. Supreme Board member of Arma, Kansas, each with 19 members . . . A surprising gain of 4 new adult members was turned in by Thomas Milharcic, Secretary of Lodge 41, Irwin, Pa., who now needs but two more to qualify for a special award and pass the lodge's quota . . . Three members each were

Juvenile Circles of the SNPJ**Perfect Circle No. 26 Will Meet Saturday, Oct. 28**

CHICAGO.—Perfect Circle No. 26 will have a regular meeting this Saturday, October 28, at 10:30 A.M., lower SNPJ hall. All members are requested to be present, as the drawing for the two Louis Adamic's books will be held. These books were donated, one by the author, and the other by Vincent Cainkar, Cpl. George Vrtnar of Roslyn, Wash., member of Lodge 75 SNPJ, who stopped off en route to Georgia after a furlough at his home. Leon Schluge of the Navy was the serviceman winner of door prize; Mary Vertnik Sr. was the lucky adult, while Marilyn Reven was the juvenile winner. Delicious ham sandwiches and coffee were served after the meeting.

ANN SANNEMAN, Mgr.

Circle No. 28 Plans Halloween Party Saturday

ROUNDUP, MONT.—The regular monthly meeting of the Junior Harmonizers, Juvenile Circle No. 28, took place on Oct. 8 at the usual place and time. The minutes of the previous meeting were approved as read.

We have \$34.07 in the Circle treasury. Kathleen Hilderman received a check for \$1 and Joan Finc received \$1 in war stamps. Plans for our annual picnic were discussed and made. The picnic was held on Oct. 13. All members met at Lea Oset's home at 4:15. Also plans for a Halloween party were discussed. Our Halloween party will be held Saturday, Oct. 28.

Our next meeting will take place on Sunday, Nov. 12, at the usual place. All Circle members are urged to attend.

JOAN FINCO, Sec'y.

Festival-Bazaar of Circle 26 Is Complete Success

CHICAGO.—The fall festival, bazaar and dance of Juvenile Circle No. 26, about which many of us wrote in last week's Prosleta, took place Saturday evening and, as predicted it would be, was attended by a large crowd of old, middle aged and young people. The affair was a complete success. The juveniles and their leaders proved once more that success is the only answer to "It can be done! We'll do our best!"

The bazaar in the upstairs hall resembled a carnival in some ways, except that there were no chance wheels, sight and missing, of course, were all signs of a merry-go-round or ferris-wheel. The spirit and enthusiasm, usually found at carnivals, was unmistakably present. Tables were lined up along both sides of the hall and down thru the center. The carnival atmosphere was most predominant on the right side. Here the boys were in charge of various games of skill and luck, mostly luck.

The best of these in the writer's opinion was the "Smack Hitler" in the mouth—three balls for a nickel. This contraption consisted of a stand with a large cardboard attached to it on which was painted Hitler's face, with a hole cut out where his mouth was supposed to be. Each player received three balls for a nickel and if two of the three were thrown into the mouth, he won a prize. It seems everyone wanted a crack at Hitler. It's too bad he wasn't there to meet the crowd, for judging by the number of people who played this game, he would have been in for a royal reception.

Other games were also enjoyed immensely by everyone, and when the evening's till was counted, they proved quite profitable, too, for the Circle.

The tables on the left and in the center were loaded with displays of fine needlework, sewing and stuffed animals. It was really something to see and made a very good impression on all of us. The juveniles had their own table containing heart-shaped pin cushions, ration-book holders and book-markers, which they had made; and very nicely done, they were, too. There were tables with aprons, some of which were made by members of the Circle, potholders, and other useful handiwork. The stuffed animals, especially, attracted a great deal of attention and were bought up quickly. In fact, less than two hours after the doors were opened, nearly every article was sold.

Behind each table, waiting on the customers, were the juvenile sales-ladies, each a member of the Circle, getting, perhaps, their first real taste of salesmanship experience. Without exception, all proved they knew their wares and handled their sales successfully—always giving the customer the benefit of the

MICHAEL VRHOVNIK, Juvenile Director.

gained by Theresa Speck (107), Mary Vasil (192), Jacob Benchen (217), John Jobkar (265), John Struznik (627) and John Gabrena (126). Nice going—Keep up the good work!

During the week just ended, three more of our contestants, namely, John Just, Secretary of Lodge 89, Midway, Pa.; John Jobkar, Lodge 265, Southview, Pa.; and Frank Tchovnik, Secretary of Lodge 518, Detroit, Mich., each qualified for a special award by enrolling his tenth new member of the campaign . . . On top of that four more lodges succeeded in reaching their quotas, and these are as follows: Lodge 217, Davis, W. Va.; Lodge 285, Southview, Pa.; Lodge 434, Arma, Kansas; and Lodge 658, St. Louis, Mo. Furthermore, the number of non-participating lodges has been whittled down to 242, five less than previously reported.

MICHAEL VRHOVNIK, Campaign Director.

NOTATIONS

By Frances L. Rak

CHICAGO.—At the Pioneer monthly meeting we had quite a few good reports on membership, bowling, servicemen's gifts, the Federation, Circle, Jugoslav Relief, etc. More new faces were present and among them: Josephine Simolik, Pauline Dolenc, and John Tratar. Newly initiated members were: Ann Horejs, Ella Radick, Andrew Spudich and Richard Zasadil. Our visitors included Dolly Rawlins, Anna Bratkevich of Kansas, Rose Stucker of Johnson City, Ill. and a soldier, Cpl. George Vrtnar of Roslyn, Wash., member of Lodge 75 SNPJ, who stopped off en route to Georgia after a furlough at his home. Leon Schluge of the Navy was the serviceman winner of door prize; Mary Vertnik Sr. was the lucky adult, while Marilyn Reven was the juvenile winner. Delicious ham sandwiches and coffee were served after the meeting.

all arrangements. Since the Circle intends to publish a complete list of contributors it's useless for me to repeat. So watch for the Circle article in Prosleta.

Servicemen's Benefit.—There's only a good two weeks left and the Pioneers Servicemen's Benefit will be here. The date is Nov. 11 at the SNPJ hall and the Gradske-Omerza orchestra will furnish the dance music. Donation tickets are being sold right and left. As you've been told, it will be bingo and cards again, as last year, so we will need many donations. A committee meeting is scheduled to take place Friday, Oct. 27, at 8 o'clock at Slovenske Labor Center. It's important, so try to be there.

Federation.—Here's what Felix Borowski, Chicago Sunday Sun columnist had to say about Zinka Milanov, who last Saturday sang the title role in Verdi's "Aida." "In the title-role Zinka Milanov achieved not only some of the finest singing that has been heard from her in the course of the last season or two, but some of the most remarkable singing of the exponents of Aida in many years. Not only does this artist handle a voice of great power and beauty with a proficiency that makes her mistress of every element of bel canto, but she has at her command that subtle skill which enables her to reflect the emotional content of the text with its exact counterpart in vocal tone."

Zinka Milanov, as you all know, is going to appear on the stage at SNPJ auditorium in observance of SNPJ's 40th Anniversary—being celebrated by the Chicago District Federation. There will also be a professional act from Milwaukee, and Perfect Circle is going to present "In Slovenia," songs and dances by twelve girls and boys in national costumes. The date is Sunday, Oct. 29, at 3 p.m. No reserved seats, so if you want a seat come early!

Servicemen.—Sam Reven received by the telegram some very happy news. The Reven brothers, three of them, are returning forward to a reunion with their other brother, T. Sgt. Ernest Reven of the U. S. M. C., who is due here for a 30-day furlough in a week or so. None of us have yet seen Ernie in his uniform and we'll all be very happy to see him again. Ernie has 26 months of overseas duty behind him. We listened with great tension on Sunday to radio station WJJD at 5 o'clock thinking we'd hear Ernie's voice but were disappointed, altho his name was one of the six Chicagoans that was announced. Sgt. Charles Rak is finishing up his furlough with his parents at Nokomis, Ill. He's leaving the Windy City on Wednesday evening for Vegas, Nev. Word has reached this writer that the Kamnikar family of Johnstown received news from the War Department that their son, Ludwig Kamnikar, was missing in action somewhere in France. We regret hearing this news and hope that by the time this is in print the family will be notified that he's been found. Ludwig is a member of Triglav SNPJ Lodge and is the second Johnstown Slovene youth listed as missing, the other one is Otto Kaushek.

All-A-Round—Edward Udovich plays with the six-piece A. Y. R. music makers. Mrs. Gerda Gerdane guessed the closest to any other contestant how many beans and corn were in the jar at Perfect Circle's bazaar, her prize, all in fun, a can of corn. John Simon will be a delegate to the next JSF conference to be held at Waukegan on Nov. 28. Regular rehearsals are being held for drama "Norek" which will be presented at SNPJ hall on Dec. 10. Several Pioneers have parts. Carlotta Kaiser sold the most bazaar tickets, fifty. I believe she's the youngest Circle member, too. Just a reminder, remember the Pioneer committee meeting and the Federation program on Sunday.

The basket of fruit was won by Ruth Medic, while the ham was won by Mrs. Mirko Kuhel. The beautiful national costumed dolls were won by none other than the president of Juvenile Circle, Edward Udovich who turned them back to Erna Vertnik and off and Ann Vogrich is now the proud owner. Erna Vertnik and Ann Sanneman took charge of the "Cake Walk." There was plenty of hilarity as there were eleven winners. Mary Andres had complete charge of kitchen and was ably assisted by

Official Proceedings

SNPJ FINANCIAL COMMITTEE

Meeting of Aug. 9

Chairman Petrovich called the meeting to order at 9 a.m. All members of the committee were present. Minutes of the May 20 meeting were approved as read.

Chairman's semi-annual report to the supreme board is approved. (This report was approved by the board and published in the board minutes.) Unanimously decided to renew Moody's Investors service.

Brother Kuhel's report: On June 23 we subscribed to \$475,000 U.S. war bonds for adult department and \$25,000 for juvenile department, 2½% due March 15, 1970-65, in accordance with decision made at the May meeting. There were no funds available in July and due to lack of other matters, no meeting was held.

On June 16 we sold \$18,750 West Palm Beach, Florida, 2 to 5% bonds due August 1, 1961, to M. B. Vick & Co. at par and full interest to August 1, 1944. Six members voted to sell these bonds, one did not reply. We again compiled with the request of the insurance department in disposing of such securities without a material loss to the Society. West Palm Beach is again reorganizing its funded indebtedness and the exchange plan provides for payment of premium on serial bonds, to be paid off by the bondholders.

Consumers Public Power District of Nebraska called for payment of all the bonds owned by SNPJ. We owned \$25,000 of 3% and \$10,000 of 3½%, all bought at par; bonds were called at a premium of 103 as of August 1, 1944; our profit was \$1,050.

Chicago Sanitary District called \$25,000 of 4½% Series B bonds at par; since there was premium payable upon redemption, there was no gain. \$2,000 Putman County, Fla., bonds matured, June 1 and were paid.

Liberty Federal Savings and Loan Association of Chicago called our investment share certificate for \$5,000 on June 30 and same was paid.

Trustee for defaulted Washington Gas & Electric Co. bonds made the first liquidating payment of 26% July 13. A total of \$8,114.40 was received, \$7,800 on principal and \$314.40 in interest on 1941 coupons. All attempts to reorganize this company have failed and the remaining assets will be liquidated.

Ohio Forge & Machine Corp. declared and paid the customary semi-annual dividend of 50 cents per

Co-op Congress

Is Huge Success

CHICAGO (CLNS)—Speaking to the largest Cooperative Congress in the history of the American Cooperative movement and reporting on the greatest growth of cooperatives in any two year period, Murray D. Lincoln, president of the Cooperative League of the USA said:

"Our test flight is over. We must put the cooperatives into mass production. We have defeated monopolies on the economic battle front. We have returned ownership of property to the common man. We have got more goods to more people at less cost. We have pointed the way to the end of the consumer exploitation. We have demonstrated our ability to stimulate purchasing power, the priceless ingredient of a prosperous economy. And we have, by the very nature of our enterprise, sharpened the awareness of the democratic ideal which bulwarks our American way of life."

A thousand cheering delegates at the Cooperative Centennial Congress at the Hotel Morrison looked with pride in the achievements of the cooperatives in breaking monopoly practices in the fertilizer industry; in bringing down the price to the consumer on feed and seed and petroleum products; in reaching back into production by the purchase of \$20,000,000 worth of mills, factories and refineries in the past biennium and the saving of an estimated \$50,000,000 to co-op members on purchases made during the last year thereby increasing the purchasing power of their consumer members.

Mr. Lincoln called for a more closely integrated cooperative movement, an expansion of the recently organized National Finance Association and insurance cooperative continued expansion into the field of cooperative production and an increased responsibility on the part of the cooperative movement for community welfare on a town, county, state and national basis.

F. R. Bowen, general secretary of the Cooperative League, presented a report which he entitled "A Charter of Economic Freedom." He declared:

Equal freedom is the right of every American economy as well as religiously, educationally and politically. We have demonstrated that we have the raw materials and technical skills to produce abundance. We need only to adopt the cooperative method of widespread distribution. No longer do we hesitate to discard obsolete production machinery but we still hesitate to discard obsolete distribution methods.

Permanent plans for prosperity and peace can be made only at a peace around which democratic cooperatives meet—political peace structures can be built only on the foundation of a cooperative economy.

FLASHES

(Continued from page 6)

hours we all must stand by the victims and lend every assistance possible.

Another important announcement for this week should be made. On Tuesday, Oct. 17, Local 25 of SANC held a meeting with the purpose of doing something for the Jugoslav War Relief. That subject was thoroughly discussed and a committee composed of Frances Vidier, Louis Zorko, Louis Beniger, Joseph Kristan and this writer was set up.

That same evening this committee laid plans and decided what should be done to arouse our people to the need of contributing to the Jugoslav War Relief. Two days later the committee met again and went over the details once more. The result is that a fine large store at 3936 W. 26th Street has been secured as headquarters. This store will be ready for occupancy Thursday, Oct. 26th. It is intended to have our people and others too, bring to this store all the old clothing which can still be used for shipment to Jugoslavia. It is also intended to make an earnest appeal for clothing and financial help. We must raise a lot of money and a lot of clothes for those poor, suffering souls in Jugoslavia. If only half of the reports of how terribly devastated the Jugoslav territory has become are true and even if the main reports are somewhat exaggerated the need is still dire and urgent and we here who understand things and conditions must respond to their cry for help. If, with what you give in the way of clothing, food, or medical supplies, you save but one poor life you will have done your share and you can feel repaid for your efforts. Let no one shirk his or her duty now. Everyone must respond! All contributions will be acknowledged. Bring them to the store above listed or call one of the committee.

Then, last Sunday afternoon, a joint meeting of three SANC groups in Chicago was held at Tomaszin's hall. A joint committee was set up to unify and coordinate the work of the Jugoslav War Relief.

Separate localities will have separate gathering places for clothes.

Committees will be set up to mend and repair the clothing, solicit funds, publicize purposes and others. War Relief rallies will be held. The first is scheduled for Thurday, Nov. 2nd, at the SNPJ hall. Everyone who can should attend these War Relief rallies. The committees set up the following officers: Donald J. Lotrich, President; John Turk, Vice-president; Anton Krapec, Secretary; Louis Zorko, Treasurer; John Gottlieb, Recording Secretary; Louis Volk, Frank Aleah, Mrs. Kushar, Auditing Committee; Louis Beniger, Joseph Oblik, John Turk, Mrs. Kushar, Publicity.

Pioneer members must not forget to secure their October 29 program tickets from Sam Reven, Marion Hercik, John Simon, Anne Beniger, Frances Rak, Mae Miller, Frances Omerza, Anne Groser, John Darcovic, or the Pioneer Secretary. This, because we will share in the receipts from each ticket.—Word has been received that Ernest Reven, a Pioneer Marine who has been in the Pacific for more than two years, will be coming home on a furlough soon.—We've also learned that Stanley Zadel, another Marine, was in on the Palau invasion and that he came out of it all right.—Jack Yenick stopped in the office the other day on his way back to camp. He was in Pontiac, Michigan attending the funeral of his mother-in-law.—Eugene Skoff is now somewhere in the Pacific, having been shipped there by his fighter command.—A note from Jimmy Kubary tells us that he has had a minor operation and that he will soon be out of the hospital. He, like many of our other boys in all theatres of war, is extremely anxious to see that this war ends soon so that they can remove their old fighting clothes, get to sleep in a good bed, and take a shower occasionally.—This week's best letter comes from Jack Brancet, who is in a prison camp in Germany, who tells us that things are pretty good, that he occasionally gets some things from America and that American cigarettes taste mighty fine. Naturally, not much is said in such a letter but the fact that we received one is sufficient good news for us for the time being.

Joseph Krasovitch, Anna Jackanicz, and David Paisoli have been added to our sick list in the last couple of days. Edward Drasler has reported well. Ann Taut is still on the sick list.—More gifts have been promised for our Servicemen's Benefit on Saturday, Nov. 11. Additional subscription tickets have also been distributed and are now in circulation. Joseph Kristan has sold over 200 of these tickets. As soon as the 40th anniversary celebration is concluded we must get all the help necessary to complete a good job on Nov. 11 affair.

How I had wished I could have stayed and had a swell time at Midway with the members of the SNPJ lodge 89! While at home I had a swell time at a dance in the Miners Hall in Westland and at the beautiful hall in Strabane. None other than Jackie Martinic and his good polka orchestra played for dancing.

Down here, "deep in the heart of Texas," we hear only the cowboys singing of the West and we surely do get tired of them.

Ed and I send our best regards to all of our friends and relatives in Penna, Ohio and W. Va. Good luck to you all! Pvt. JOHN KOSEM
Co. H 14th Inf.
Camp Howze, Tex.

share; a check for \$600 was received June 16. Terminals & Transportation Corp. paid a 37½% dividend per share July 12; from this source \$187.50 was received.

Real estate property at 915 W. National Ave., Milwaukee, Wis., was sold in May and the final payment of \$2400 was received July 21. Real estate sold under contract 75-J. Petsche, Cleveland, Ohio, was converted into first mortgage in June and the property owned by the Printery in East Chicago, Indiana, was in the same manner reclassified in July. Both of these parties paid sufficient amount to reduce the principal to the amount specified in the contract and thus became entitled to full ownership, subject to new mortgages.

During the same period the following mortgage loans have been paid off in full: FHA-7 Meehan, Cleveland, \$2,466.73, May 22; 180-A. Kalan, Chicago, \$546.46, June 5; 190-A. Roback, Chicago, \$500, June 5; 141-A. Abram, Cleveland \$1,000, June 26; 157-A. Izvoran, Detroit, \$622.90, June 26; 76-J. Lukach, Milwaukee, \$500, June 13; 27-J. Krpan, Gary, \$5, July 24; FHA 32, Clark, Chicago, \$3,297.87, July 11; FHA 117, LaForce, Chicago, \$3,599.59, July 7, FHA 46, Pettit, Cleveland, \$2,805.88, July 31. There are three other loans now in process of being paid off in full. Report accepted.

He further reports about the mortgage loan 35, Klicek, Gary, Ind.; interest is paid up to date; property is now being sold. The St. Clair Savings & Loan Co., Cleveland, O., would like to be released of liability on the remaining five mortgages of over \$6,600 balance on each of these is less than 50% of the original loans. Unanimously decided that the liability be released.

Treasurer of Willacy County, Texas, requests that we present our courthouse and jail bonds for payment. Decided that more information be secured and that in the meantime we offer bonds at par, provided the interest is paid to date.

Brother Vider describes in detail complications regarding certain bonds mentioned in the report of the department of insurance. Vider's motion that \$181.00 nominal value bonds be transferred to unadmitted assets is seconded and unanimously approved. On motion of Lisch unanimously decided that chairman and secretary investigate the lists of unadmitted assets of other fraternal societies.

Brother Vider reads commendatory letter from the United States Treasury, thanking us for cooperation during the Fifth War Loan Drive.

Brother Lisch inquires about compensation for the secretary's work; it was considered that this work is part of the duties of supreme treasurer. Kuhel suggested discussion about this matter be dropped.

Available for investment \$150,000. Unanimously decided to invest \$150,000 in U. S. Treasury bonds at 2.50%.

Meeting adjourned at 12:30 p.m.
Matt Petrovich, Chairman
Mirko G. Kuhel, Sec'y
Jacob Zupan, Rec. Sec'y.

Pvt. J. Kosem Writes From Camp Howze

CAMP HOWZE, TEXAS—Hello, members of the SNPJ lodges and friends. Here I am back again in camp after a 15-day furlough at home in the beautiful state of Pennsylvania.

While I was on my way home my brother Ed, who has been in the same camp with me, was also home. He and I both left for the armed forces on May 7, 1944, and were both sent to Ft. Riley. Now again we were both sent to Camp Howze, Tex. We are both regimental buglers—the fellows whom all soldiers hate because we wake them up in the morning. And in this camp we again sleep in the same bunks; he is sleeping on the bottom bed and I sleep on the top bed.

There is a Slovene fellow from Irwin, Pa., his name is Rudolph Donosick, a swell pal. There are quite a few fellows from the East Coast here. Here in Texas we have no grass or trees. What a state! Of course, Texas is a very large state and it has all sorts of interesting and beautiful things, but certainly not around here.

How I had wished I could have stayed and had a swell time at Midway with the members of the SNPJ lodge 89! While at home I had a swell time at a dance in the Miners Hall in Westland and at the beautiful hall in Strabane. None other than Jackie Martinic and his good polka orchestra played for dancing.

Down here, "deep in the heart of Texas," we hear only the cowboys singing of the West and we surely do get tired of them.

Ed and I send our best regards to all of our friends and relatives in Penna, Ohio and W. Va. Good luck to you all! Pvt. JOHN KOSEM
Co. H 14th Inf.
Camp Howze, Tex.

Buy a Share in America
It will cost money—lots of it—to buy the ships, planes, tanks and guns needed to defeat enemy aggressors. Our government calls on you to help—now. Do your part by buying War Bonds or Bonds every payday.

FLASHES

(Continued from page 6)

hours we all must stand by the victims and lend every assistance possible.

Another important announcement for this week should be made. On Tuesday, Oct. 17, Local 25 of SANC held a meeting with the purpose of doing something for the Jugoslav War Relief. That subject was thoroughly discussed and a committee composed of Frances Vidier, Louis Zorko, Louis Beniger, Joseph Kristan and this writer was set up.

That same evening this committee laid plans and decided what should be done to arouse our people to the need of contributing to the Jugoslav War Relief. Two days later the committee met again and went over the details once more. The result is that a fine large store at 3936 W. 26th Street has been secured as headquarters. This store will be ready for occupancy Thursday, Oct. 26th. It is intended to have our people and others too, bring to this store all the old clothing which can still be used for shipment to Jugoslavia. It is also intended to make an earnest appeal for clothing and financial help. We must raise a lot of money and a lot of clothes for those poor, suffering souls in Jugoslavia. If only half of the reports of how terribly devastated the Jugoslav territory has become are true and even if the main reports are somewhat exaggerated the need is still dire and urgent and we here who understand things and conditions must respond to their cry for help. If, with what you give in the way of clothing, food, or medical supplies, you save but one poor life you will have done your share and you can feel repaid for your efforts. Let no one shirk his or her duty now. Everyone must respond! All contributions will be acknowledged. Bring them to the store above listed or call one of the committee.

During the same period the following mortgage loans have been paid off in full: FHA-7 Meehan, Cleveland, \$2,466.73, May 22; 180-A. Kalan, Chicago, \$546.46, June 5; 190-A. Roback, Chicago, \$500, June 5; 141-A. Abram, Cleveland \$1,000, June 26; 157-A. Izvoran, Detroit, \$622.90, June 26; 76-J. Lukach, Milwaukee, \$500, June 13; 27-J. Krpan, Gary, \$5, July 24; FHA 32, Clark, Chicago, \$3,297.87, July 11; FHA 117, LaForce, Chicago, \$3,599.59, July 7, FHA 46, Pettit, Cleveland, \$2,805.88, July 31. There are three other loans now in process of being paid off in full. Report accepted.

He further reports about the mortgage loan 35, Klicek, Gary, Ind.; interest is paid up to date; property is now being sold. The St. Clair Savings & Loan Co., Cleveland, O., would like to be released of liability on the remaining five mortgages of over \$6,600 balance on each of these is less than 50% of the original loans. Unanimously decided that the liability be released.

Treasurer of Willacy County, Texas, requests that we present our courthouse and jail bonds for payment. Decided that more information be secured and that in the meantime we offer bonds at par, provided the interest is paid to date.

Brother Vider describes in detail complications regarding certain bonds mentioned in the report of the department of insurance. Vider's motion that \$181.00 nominal value bonds be transferred to unadmitted assets is seconded and unanimously approved. On motion of Lisch unanimously decided that chairman and secretary investigate the lists of unadmitted assets of other fraternal societies.

Brother Vider reads commendatory letter from the United States Treasury, thanking us for cooperation during the Fifth War Loan Drive.

Brother Lisch inquires about compensation for the secretary's work; it was considered that this work is part of the duties of supreme treasurer. Kuhel suggested discussion about this matter be dropped.

Available for investment \$150,000. Unanimously decided to invest \$150,000 in U. S. Treasury bonds at 2.50%.

Meeting adjourned at 12:30 p.m.
Matt Petrovich, Chairman
Mirko G. Kuhel, Sec'y
Jacob Zupan, Rec. Sec'y.

New York All Americans

(Continued from page 6)

BROOKLYN, N. Y.—There is no doubt that the 40th anniversary of the SNPJ was celebrated in an elaborate fashion in Brooklyn by SNPJ Lodges 56, 140, 580 and Juvenile Circle 50 on Sunday, Oct. 15. The Slovene American Auditorium was filled to capacity and from the applause and compliments that reached my ears, I know everyone who attended had a pleasant afternoon and evening.

It was five o'clock before the concert started with the playing of the "Star Spangled Banner" and "Vencelj Hrvatski Narodni Pesni" by the Tamburitz Club directed by J. Gerovich. Then the mistress of ceremonies, Jennie Padar, introduced each sponsoring lodge in regard to the adult, juvenile and total membership, and the charter members. Slovene male chorus Slovan sang "Pozdrav" in honor of this anniversary plus "Triglav Moj Dom" and "Po Gorah Grmi se Bliska." This choral group is directed by Ignatz Hude who is also the present editor of New York's Slovene daily newspaper Glas Nareda.

Following we once again had the pleasure of hearing our popular Ann Kepic and Olga Turkovich sing a duet which was so well received by the audience that a few encores were necessary. Next we heard the Slovene mixed chorus Domovina directed by Anton Subelj. Their first rendition was "Ujetega Ptica Tožba" and second "Dobro Jutro." It was our privilege after a long time to present our ever-popular guest soloist, Anton Subelj. He sang three songs for the program, the first, which was most effective, "Umirajoči Partizan," second, "Kje je Moj Dom?" and "Trije Kovadi." The applause of the audience no doubt brought on Brother Subelj's generosity and he sang three more songs for encores. "Vfaš Sem Zmraj Mislu," "Šustar" and "Po Čem Tako Dolo Dlisi." Now it was time for our guest speaker to appear. We were certainly proud in it I found a clipping from Prosleta containing a letter written by Tony Zupan from the Burma jungles. I think it was a nice and interesting letter. I myself have never written to Prosleta before, so I hope my friends and members of SNPJ lodge 82 will enjoy reading my first letter to Prosleta.

I knew Tony Zupan back home in civilian life very well for we also attended the same high school. I'll never forget the day we left Johnstown for our induction center. We were great surprise in it I found a clipping from Prosleta containing a letter written by Tony Zupan from the Burma jungles. I think it was a nice and interesting letter. I myself have never written to Prosleta before, so I hope my friends and members of SNPJ lodge 82 will enjoy reading my first letter to Prosleta.

Tony told me about Louis Selan, a member of the SNPJ from Gowanda, N. Y., and wanted me to meet him. We did go to Louis' company but we didn't get to see him for he was out. I wish I could've met Louis because what Tony has told me about him, I am inclined to believe him a nice fellow.

Right here